

HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

2023.

Tartalomjegyzék

Beköszöntő	3
I. A település bemutatása.....	4
II. Az intézmény	6
Az intézmény bemutatása	5
Személyi feltételek	10
Gyermeklétszám	10
III. Óvodai nevelésünk koncepciója	11
IV. Alapelvek	17
1. Óvodaképünk	20
2. Gyermekképünk	22
3. Pedagógusképünk	23
A napi-, és hetirend	25
V. Az óvodai nevelés feladata	27
1. Az egészséges életmód alakítása	27
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	31
3. Az anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés-, és nevelés megvalósítása	34
VI. A program tevékenységkeretei	37
1. A külső világ tevékeny megismerése	37
2. Játékba integrált tanulás	40
VII. A program tevékenységformái	43
VIII. Hagyományrendszerünk	62
IX. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	64
X. Sajátos nevelési igényű és kivételes képességű gyermekek	69
1. SNI	69
2. BTMN	73
3. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése	77
XI. Kapcsolatrendszer	79
XII. Az óvoda nevelési munkájának ellenőrzése, értékelése	83
XIII. Legitimációs záradék	84
XIV. Érvényességi rendelkezés	86

Beköszöntő

Kedves Olvasó!

Ön a Varsányi Játékkuckó Óvoda Pedagógiai Programját tartja a kezében. Ez a dokumentum évekre meghatározza az óvodánkban folyó pedagógiai munkát. Sok munka, együtt dolgozás előzte meg a végeredményt.

Ha **Ön szülő**, kérem, azért forgassa figyelmesen az oldalakat, mert az itt található program alapján neveljük, oktadjuk gyermekét, mely óriási felelősség.

Hisszük, hogy az óvodánk képes a különböző társadalmi rétegek igényeinek a kielégítésére. Igyekszünk feladatainkat rugalmasan megoldani, alkalmazkodva a legkülönbözőbb képességű, adottságú gyerekek nevelési-képzési-oktatási igényeihez.

Ha **Ön**, kedves olvasó **polgármester** vagy **képviselő-testületi tag**, gondoljon arra a lapok olvasása során, hogy olyan dokumentumot tart a kezében, amely közvetve, vagy közvetlenül kihat minden lakosra, családra.

Kérem, ne feledje, hogy egy jól finanszírozott, jól működő óvodának lakosságmegtartó szerepe van a településen.

A dokumentumban foglaltakat illetően érdeklődjön, informálódjon, szívesen állunk rendelkezésére.

1. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Varsány, ez a Nógrád vármegyei falu, az Északi-középhegység és a Cserhát északi részén, Szécsény várostól délnyugatra, öt kilométerre fekszik. A település 1603 lakosú, így a térség nagyobb települései közé tartozik. E kis falu nemcsak építészeti emlékeiről, természeti ritkaságairól, hanem néphagyományairól is nevezetes. Ezek többek között a Szent Mihály napi búcsú és a népviselet.

A település nagyobb részt római katolikus hitvallású, az itt élők őrzik a néphagyományokat és a népviseletüket. Díszes ruhákat örömmel öltik magukra a fiatalok, - és idősek egyaránt, nemcsak az ide érkező turisták kérésére, hanem ünnepek alkalmával is.

Varsány sokat fejlődött az utóbbi években. A község infrastruktúrája jó. Rendelkezik ivóvíz-és szennyvíz hálózattal, vezetékes gázzal, telefonnal, kábel tv hálózattal. Közútjai megfelelőek. Több élelmiszerüzlet üzemel a községben. Az egészségügyi szolgáltatás színvonala is megfelelő. A község irányítása a Helyi Községi Önkormányzat feladata.

A településen működő közintézmények: Varsányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Biztos Kezdet Napsugár Gyerekház, Közösségi Ház és Könyvtár, valamint a Varsányi Játékkuckó Óvoda. Egyéb közcélt szolgáló intézmények: Rozmaring Étterem, Feldolgozó Üzem, Kézműves Porta, Hagyományörzők Háza. Működik Posta, orvosi ellátás, védőnői szolgálat, kihelyezett gyógyszerár, élelmiszer boltok és egyéb kiszolgáló egységek. Mindezek a falu központjában helyezkednek el.

A családok megváltozott életkörülményeiből adódóan óvodánkban a társadalom valamennyi rétegének gyermeke jelen van, s ez egészséges szociokulturális összetételt eredményez.

Ugyanakkor feltételez az óvoda részéről egy nagyon tudatos fejlesztést a hátránykompenzálásban és tehetséggondozásban. Igyekszünk megfelelni az új társadalmi igényeknek, innovatív és minőségi változásokat kezdeményezünk (kirándulások, színes gyermekprogramok, az életkori sajátosságoknak megfelelő kulturális műsorok). A társadalmi és gazdasági környezetgyors változásai nyomán egyre több elvárás fogalmazódik meg az intézményes neveléssel szemben.

Mindennap munkánk során egyre gyakoribb az a tapasztalat, hogy a gyermekek egészséges, élménygazdag fejlődésében megnőtt a mi felelősségünk. A kialakult versenyhelyzet, a megváltozott pedagógusszerep, a szabad óvodaválasztás, a szakmai autonómia mind hozzájárultak ahhoz, hogy különös figyelmet fordítsunk fejlesztőmunkánkra és partnerközpontú működésünkre.

II. AZ INTÉZMÉNY

Az intézmény neve: Varsányi Játékkuckó Óvoda

Cím: 3178. Varsány, Béke út 10.

Telefonszám: +36-32/ 425-009

Az intézmény fenntartója: Varsány Község Önkormányzata

Cím: 3178. Varsány, Rákóczi út 1.

Telefonszám: +36-32/ 387-387

Intézmény igazgató neve: Uhrin Anikó

Irányító szerv neve: Varsány Község Képviselő-testülete

Cím: 3178. Varsány, Rákóczi út 1.

Az alaptevékenység szöveges meghatározása: ¹

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik.

Államháztartási szakágazati besorolás: Óvodai nevelés, ellátás

- 851011 Óvodai nevelés, ellátás
- 851012 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása

Mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek.

- 856011 Pedagógia szakszolgáltató tevékenység

¹ Alapító Okirat – Varsányi Játékkuckó Óvoda

Az intézmény nevelési funkciójával összefüggő előírások:

Az intézmény nevelési funkciót tölt be.

Óvodai csoportok száma: 2

Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám: 50+10 fő

Az óvoda igazgatója: Uhrin Anikó

A programot átdolgozta: Uhrin Anikó

A Program 2017. évi módosításának oka: Vezetőváltás, illetve a Program szellemi, egyes tartalmi elemeivel való egyetértés hiánya. A nevelőtestülettel való egyeztetés következtében történt meg a Pedagógiai Program átdolgozása, módosítása.

A 2018. évi módosítás oka: a 2018. szeptember 01-én életbe lépett 137/2018. (VII:25.) Korm. rendelet elvárásainak megfelelően történt meg a Pedagógiai Program átdolgozása, módosítása.

A Program 2023. évi módosításának oka: f-

- felülvizsgálat, egyes tartalmi elemek módosítása, illetve bővítése.
- a 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- az óvodai fejlesztőprogram kiegészítése, bővítése.

Az intézmény bemutatása:

*„Tegy meg minden jót, ami tőled telik,
Amilyen eszközzel csak tudod,
Amilyen módon csak tudod,
Ahol csak tudod,
Akiivel csak tudod,
Ameddig csak tudod.”*

(John Wesley)

A Varsányi Játékkuckó Óvoda 1976. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit a közel 90 varsányi kisgyermek fogadására. Az akkor 3 csoportos óvodaként működő intézmény, bár nagy létszámú csoportokkal, mégis kisgyermekek végeláthatatlan játékbirodalma lett. A falu szélén, csendes környezetben, dombokkal, hegyekkel körülvett épület valóban egy kis mesebirodalom része. A falusi környezet másik előnye a közösségi nevelés területén mutatkozott és mutatkozik meg: itt szinte mindenki ismeri egymást, a gyerekek óvodán kívül is gyakran találkoznak, ismerik egymás családját, a gyermekek már ismerősök közé kerülnek.

1992-től a gyermeklétszám csökkenése következtében 2 csoportra szűkült óvodánk. A jelenleg óvodába járó 49 gyermeket, 2 vegyes életkorú csoportba helyeztük el.

A gyermekközösség adottságait és körülményeit tekintve változó, a csoportokban tehetséges, átlagos képességekkel bíró és fejlődésben lemaradást mutató gyermekek egyaránt találhatóak. Többségük kiegyensúlyozott családi háttérrel rendelkezik, de fellelhetők köztük:

- sajátos nevelési igényű,
- beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek,
- logopédiai fejlesztésben részesülők.

Életkoruk 2,5-7 év között van.

Az épület tárgyi adottságai:

Az épület 1976-ban épült. Jelenleg az óvoda és a Rozmaring Étterem különálló intézményként létezik.

Eszközellátottság:

Óvodánk épülete jól szolgálja a gyerekek biztonságos életét. Komfortfokozata jónak mondható. A csoportszobák tágasak, világosak.

Fontosnak tartjuk, hogy:

- hívogató és nyitott környezet legyen,
- folyamatos változásokon menjen keresztül,
- a gyermekek és az óvodapedagógusok közösen formálják, alakítsák, igényeik szerint,

- dinamikus és fejlődő -változó környezet- legyen, amely tele van interaktív anyagokkal, eszközökkel és olyan tapasztalatszerzési lehetőségekkel, amelyek megfelelnek a gyerekek egyéni érdeklődésének, életkori igényeinek, változó testméreteiknek. Ezzel biztosítva az egészség megőrzését és a fejlődést.
- tevékenységsarkokat, tevékenységközpontokat, munkasarkokat alakítunk ki, amelyekben a játék, a spontán tanulás, a munka folyik és ahol szerveződnek azok a tevékenységek, amelyek a játékos tanulást jelentik, az óvodapedagógus irányításával.
- bútorzata könnyen mozdítható, praktikus.
- a csoportszobához öltöző, mosdó tartozik. Az öltöző, mosdó elhelyezése funkcionális, világításuk, fűtésük korszerű.
- a néhány éve kialakításra került tornaszobánk tágas, gyermekeink mozgásfejlesztésének, játékigényének kielégítésére szolgáló helyiség, melyhez tartozik egy fejlesztő eszközökkel teli szertár is.

A Munkatervben minden nevelési év elején igyekszünk a legfontosabb beszerzésre váró eszközöket megjelölni, amennyiben a fenntartó jóváhagyja, illetve a költségvetésünk biztosítja a megfelelő anyagi háttérrel.

Mindent megteszünk a modern, esztétikus külső és belső környezet biztosítása érdekében. Célrányosan törekszünk az udvari sport-, és mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére, az udvari játék feltételeinek javítására.

Nagy zöld terület és árnyékot adó fák biztosítják az udvaron is a gyermekek jó közérzetét.

A szakmai eszközök beszerzése a költségvetési keretből történik. Mesekönyv ellátottságunk megfelelő, a gyerekek életkori sajátosságainak és létszámának megfelelő a törzsállományunk. Ezt egészíti ki a gyermekek által óvodába hozott saját mesekönyvek. Szakkönyvellátottságunk szintén megfelelő. Eszközzel viszonylag jól ellátott terület a barkácsolás, rajzolás, kézimunka, a munka jellegű tevékenységek. Audiovizuális eszközállományunk korszerű.

Az udvar és az Óvoda környezetének rendben tartását a dajkák végzik, illetve az önkormányzat közmunkások alkalmazásával oldja meg.

Személyi feltételek:

A pedagógusellátottság megfelelő. Négy felsőfokú képesítésű óvodapedagógus és két szakképzett dajka dolgozik a csoportokban.

Az óvodapedagógusok végzettségbeli, szakmai mutatói alapvetően meghatározzák a minőségi munka végzésének színvonalát. Az óvoda nevelőtestülete folyamatosan és rendszeres ön-, és továbbképzéssel biztosítja a megfelelő szakmai hozzáértést. Jelenleg 1 óvodapedagógus rendelkezik szakvizsgával és tanítói végzettséggel. 3 óvónő pedig a törvény által előírt felsőfokú diplomával, közülük 1 néptáncot is oktat kisiskolások és óvodások körében. Az óvodapedagógusok jól felkészültek, innovatív, speciális ismeretekkel rendelkeznek.

Fontosnak tartjuk a munkatársak folyamatos együttműködését, összehangolt munkáját a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakításának érdekében. A helyi óvodai nevelési program megvalósításában kulcsszereplő az óvodapedagógus és minden dolgozó, aki az intézményben a gyermekekért dolgozik. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Gyermeklétszám alakulása:

Alapító Okiratunk szerint, óvodánk 50+10, azaz 60 férőhelyes óvodaként funkcionál. Az utóbbi években megnőtt az óvodába jelentős hátránnyal érkező gyermekek számú. Egyre több a részképesség zavaros, BTMN-es, HH-s és HHH-s és SNI gyermek. Optimális fejlődésük, csak optimális feltételrendszer megteremtésével lehetséges.

III. ÓVODAI NEVELÉSÜNK KONCEPCIÓJA

1. Programunk bemutatása

Nevelési programunk önállóan készített program. Az óvodai nevelés nyelve: magyar.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjára épült, melynek fő gondolatai a következőket határozzák meg számunkra: szeretetteljes biztonságérzetet nyújtson, érzelemben gazdag óvodai életet teremtsen, ahhoz a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy magabiztosságot, tartást, önállóságot, örömet ad a gyermeknek.

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, az óvoda kiegészítő szerepet vállal ebben, de a két nevelési szintér együttműködése elengedhetetlenül fontos a nevelés megvalósításához.

Kiindulási pontjaink:

Minden gyermek a saját biológiai, pszichológiai adottsága, tempója szerint, annak figyelembevételével nevelhető, fejleszhető (genetikai kód, családi háttér, környezeti kultúra).

Nevelik, fejlesztik az új társkapcsolatot, új és pozitív környezeti ráhatások. Minden gyermek kell, hogy ismerje saját értékeit, de érzékelje hiányosságait, gyengeségeit is (pozitív én-kép, öndifferenciálás).

2. A program törvényi szabályozása

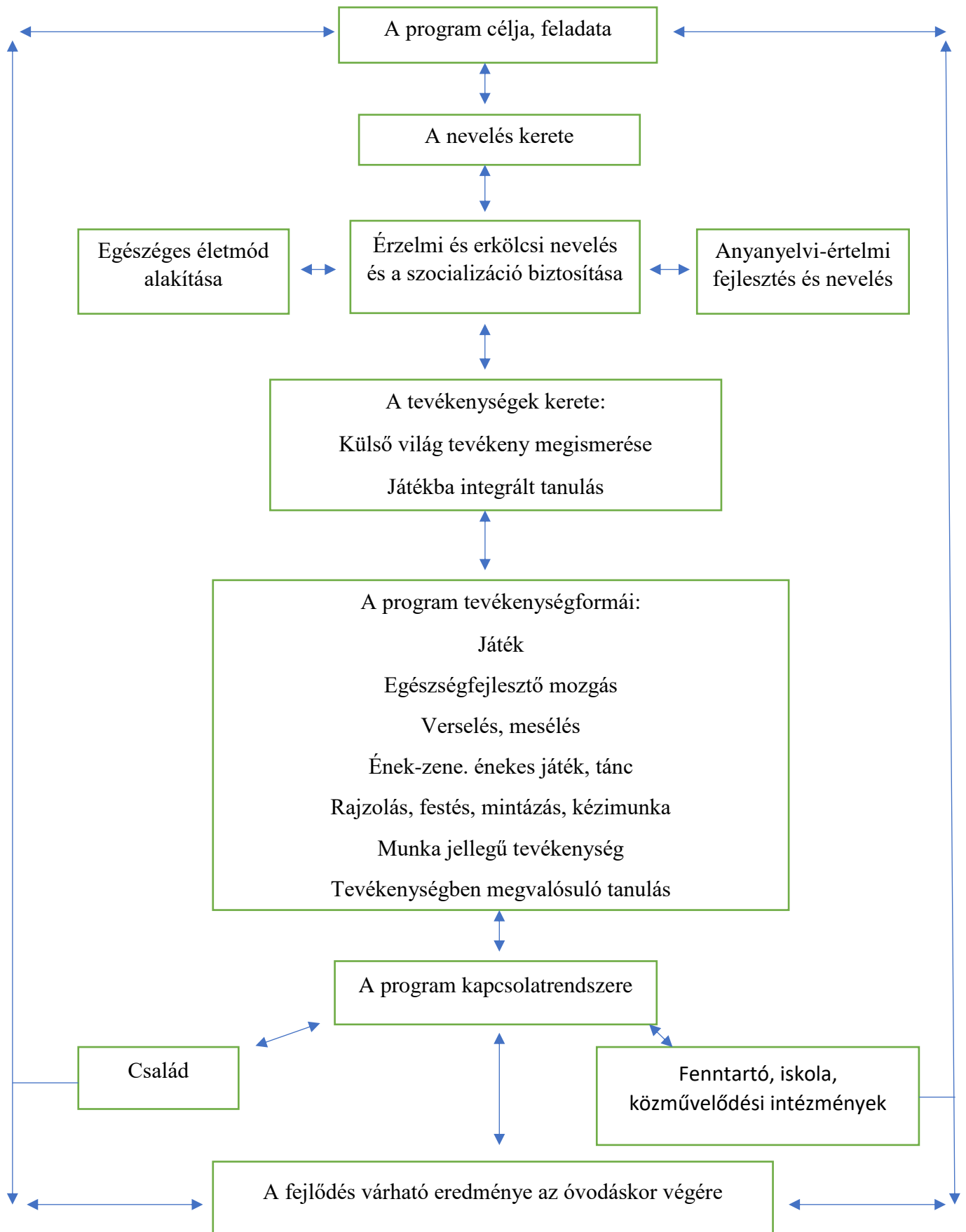
Pedagógiai Program felülvizsgálatát az alábbi törvény és rendeletek, valamint azok módosításai alapján végezhetünk el:

- a 137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet, életbe lép 2018. szeptember 01-én
- a 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a Nemzeti Köznevelési törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- a 20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet a nevelési -, oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 22/2015. (IV. 21.) EMMI rendelet a nevelési -, oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról
- a gyermekek védelméről a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1998. évi XXVI. törvény a Fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról.

A felsorolt dokumentumok, törvények ismeretében vizsgáltuk felül óvodánk helyi nevelési programját és végeztük el a tartalmi kiegészítést.

3. Óvodai nevelésünk rendszertáblája

4. Legfontosabb nevelési alapelveink, értékeink

- „Közös kincsünk a gyermek.”
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyet az óvodai nevelés kiegészít, esetenként hátrányt csökkentő szerepet tölt be.
- Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes és szabad kibontakoztatására irányul, minden gyermek egyenlő esélyének biztosításával és jogainak tiszteletben tartásával.
- „A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét. A gyermek lelke lágy viaszhoz, vagy papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek kell belevésni a képzeteket.” (Maria Montessori)
- Az érzelmek dominanciája potenciális élményforrások jelenlétét feltételezik, így csak a gyermeki aktivitásra (szabad játék, örömteli mozgás), együttműködésre, kölcsönös tiszteletre épülő neveléssel érhető el a belső morális standardok motiváló szerepe.
- Toleráljuk, tiszteletben tartjuk a másságot, biztosítjuk a bevándorló és az etnikai kisebbségi csoporthoz tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását, a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember.
- A felnövekvő generáció egészsége befektetés a jövőbe, ezért annak tudatosítása, hogy az élet és az egészség alapvető érték, a környezettudatos magatartás, egészséges életmód iránti igényfelkeltése, alakítása és óvása mindannyiunk kötelessége.
- A megszerzett személyiségvonások akár egy egész életen át meghatározó jelentőségűek maradnak.
- „... elő kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, valamint szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek a lehetőségek legtágabb határáig kifejtését.

/a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény, 1991. évi LXIV.sz.trv.29.cikk 1./a./

5. Óvodai nevelésünk célja, feladata

Az óvodai nevelés általános feladatai:

1. Az egészséges életmód alakítása
 2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
 3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- Óvodai nevelésünk célja- a családi nevelést kiegészítve, a 3-7 éves gyermekek testi, szociális-, és értelmi fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése.
 - Szeretetteljes gyermekközpontú, a különbözőségeket elfogadó légkörben, különös tekintettel az életkori, egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre. Az átlagtól eltérő gyermekeknek széles út kínálása a fejlődéshez.
 - Az óvodai nevelés legfőbb célja, mindazon képességek fejlesztése és ismeretanyag továbbadása, amelyekre az iskolába lépéshez van szükség.
 - A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása, az iskolai tanulási zavarok megelőzése játékon és mozgáson keresztül.
 - Új pozitív én-kép, önismeret, optimista életszemlélet alakítása.
 - Az egészséges életmód és a rendszeres fizikai aktivitás iránti fogékonyság megalapozása.
 - Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.
 - Az óvodás korú gyermek magatartása érzelem vezérelt.
 - Érzelemi biztonságot adó állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.
 - Az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd jellemzi, modellértékű szerepet töltenek be.
 - Segítjük a gyermek erkölcsi, morális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, teret engedünk önkifejező törekvéseinek.
 - A gyermekeket arra neveljük, hogy elfogadják egymást és azt, hogy az emberek különböznek egymástól.
 - A szocializáció szempontjából közös élményeken alapuló tevékenységeket biztosítunk a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának, szokás-, és normarendszerének megalapozása céljából.

- A természeti, emberi és tárgyi környezet, kultúra iránti pozitív érzelmi kötődés megalapozása, őrzésében fenntarthatóságában és alakításában való aktív részvételi igény felkeltése.
- A gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, tehetségének kibontakoztatását támogató tevékenységközpontú szemlélet megőrzése.

Ennek érdekében a Helyi Nevelési Program alap célkitűzéseit megerősítve arra törekszünk, hogy *boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményező kisgyermekeket neveljünk*, akik reményeink szerint a mai kor társadalmának alkotóképes, fogékony, problémamegoldásra képes kreatív fiatal, felnőtt tagjaivá válnak.

Célunk a sajátos nevelési igényű, valamint a hátránnyal óvodába érkező gyermekek megsegítése, fejlesztése, továbbá a nemzeti, etnikai csoporthoz tartozó gyermekek törvényi előírásoknak megfelelő ellátása.

IV. ALAPELVEK

Az óvodai nevelés az emberi személyiség, az emberi jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul.

Az óvodában a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi. Programunk szerinti óvodapedagógiánk a gyermek teljes emberi méltóságát, a felnőttel egyenrangú szellemi individualitásának szabadságát tiszteli.

A gyermeki személyiséget-mint fejlődő személyiséget- különleges védelem illeti meg.

Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű -az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra;
- e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítéséről; a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről;
- kiemelt figyelemmel kísérjük a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését;
- kiemelt figyelemmel kísérjük a különböző okokból hátránnyal érkező gyermekek óvodai nevelését.

Pedagógiai alapvetésünk:

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést. Olyan rugalmas és nyitott rendszerben fejlődhessen, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkor-, és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.

Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete. Ebből következően a gyermek 7-9 óra napi játékszükségletét ki kell elégíteni és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A 3-6-8 éves gyermek létformája a játék. A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék számára a legfőbb élményforrása, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-, képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

A munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét. Mindet normák, értékek, a szabályrendszer elsajátításához vezet.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátítja el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően, egységet alkotnak. Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése.

Az óvodapedagógus, az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön.

A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Az óvodáskorú gyermek magatartását érzelmei befolyásolják. Ezért fontos, hogy a vele kapcsolatba kerülő gyermekekkel és felnőttekkel pozitív, kedvező hatások, élmények érjék. Nevelési cél, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban és az óvodában dolgozó felnőttekben társra, ha kell természetes támaszra találjon.

A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Nevelési cél, hogy igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, ha arra van igénye, egyedül is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. Segít neki abban, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait elsajátíthassa. A szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakción keresztül fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakaszban, az iskoláskornak az alapja, s egyben a felnőtté válás a feltétele is.

Jelentős a megfelelő életvitel, egészséges életmód iránti igény kialakítása. Nevelési cél a gyerekek adekvát és rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása. A helyes tisztálkodás-, és táplálkozási szokások kialakításában fontos szerepe van az óvodapedagógusnak és a dajkáknak. A felfokozott mozgásigény a gyermek életkori sajátosságai közé tartozik. Ennek kielégítése az óvodapedagógus feladata.

A tágabb-, és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tesztelje a környezetét és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne. Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyereket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

Meghatározó a gyermek személyiségének alakulásában, hogy milyen nevelési hatások érik a családban. A megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák a gyermek számára

megkönnyítik az óvodai közösségbe való beilleszkedést. Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak a megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz. Nevelési célunk a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított.

1. Óvodaképünk

*„Sok kis ember,
sok kis helyen,
miközben sok kis dolgot tesz,
megváltoztathatja a világ sorsát.”²*

Az óvoda elsődleges nevelő intézmény.

A családi nevelés kiegészítője, amely a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig biztosítja a gyermekek intézményes nevelését.

- Családias, derűs légkörben sok-sok szeretettel nevelünk. Ahol kinyílik az érzelem, képzelet, kíváncsiság, beszédkedv.
- A gyermekeink fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet biztosítunk, különös tekintettel a gyermekek legfontosabb tevékenységére, a játékra.
- Változatos mozgási lehetőségek biztosításával megteremtjük a gyermekek számára a mozgásöröm megélésének lehetőségét, amely biztosítja számukra a testi, lelki, szociális harmóniát.
- Mese, vers, bábozás, képalkotás és a természet csodáinak érzékeltetésével őszinte, nyitott, kíváncsi, toleráns, kellő önfegyellemmel és akarattal rendelkező, jószívű, vidám, segítőkész és becsületos gyermekeket nevelünk.
- Fontosnak tartjuk azt, hogy a közösségi tevékenysége során formáljuk a gyermekek érzelmeit, magatartását, szokásait.
- Alapozó nevelésünkkel elősegítjük a minél zökkenőmentesebb iskolakezdést.

² <http://www.citatum.hu/idezet/64777>

- Gyermkeink fejlesztése, képességeik kibontakoztatása az egyéni sajátosságaik figyelembevételével történik. Megfelelő óvodai szocializációval segítjük a többszörös hátrányos helyzetű gyermeket s majdani iskolai tanulás folyamatában.
- Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Óvodánk pedagógusai figyelembe veszik az egyéni különbségeket és „esélyteremtő” pedagógiai nevelést folytatnak.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítását.

Programunk a nyitott óvoda működését teszi lehetővé, nyitott a családok, a természet, a társadalmi tevékenységek iránt, amely a szűkebb környezet igényeihez igazodva, s azok által befolyásolva alakítja ki tevékenységét. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Olyan pedagógiai környezet kialakítását, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt.

A befogadó óvodai nevelés kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Programunk a szülőkkel kialakítandó személyes, új minőséget jelentő kapcsolatra, együttműködésre építi az óvodai nevelést.

Óvodánkban valamennyi dolgozó személyiségét meleg, elfogadó attitűd jellemzi, valamennyi gyermek és szülő iránt. Alapfeltétel: a belülről jövő kulturált viselkedés, a folyamatos szakmai kontroll és önkontroll

2. Gyermekképünk

*„Ha a gyermekek dicsérve élnek,
Megtanulják az igazságosságot.
Ha a gyermekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hittel élni.
Ha a gyermekek megerősítve élnek,
Megtanulják magukat szeretni.”³*

Célunk:

- olyan gyermekek nevelése, akik mélyen kötődnek közösségükhöz.
- olyan gyermekek nevelése, akik érzelmileg nyitottak, nyugodtak, kiegyensúlyozottak, tele vannak élményekkel. Tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni.
- Kedvelik a meséket, verseket, alkotó tevékenységeket, szeretnek és tudnak együtt élni, játszani közösen tevékenykedni.
- Mivel a környezet falusi, lakóinak többsége mezőgazdasági munkát végez otthon, amely sok lehetőséget teremt gyermekeink munkára való nevelésében.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, a számára legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen, gyermeki személyiségét bizalom övezze, Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének a szabad játék elsődlegességének biztosítását tartjuk. Hiszünk a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire komoly figyelmet fordítunk. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Óvodánkban közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

³ Dorothy Law Holte: Egy élet a kezében

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Óvodánkban a gyermeket vagy hozzátartozóit hátrányos megkülönböztetés nem érheti származása, vagyoni helyzete, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai nézete alapján.
- Minden gyermek feltétel nélkül elfogadása.
- Személyiségük, képességeik, tehetségük kibontakoztatása – elsősorban a játékon keresztül közvetített, az életkornak megfelelő műveltségterületek eszköztárával.
- Minden gyermeket megillet a neki megfelelő, sajátos bánásmód.
- A követelményszint életkornak és egyéni képességeknek megfelelő módosítása.
- A gyermekekre vonatkozó védő-, óvó előírásokat, a szülői jogokat és kötelességeket a Házi rend tartalmazza.
- Fokozott tolerancia, elfogadó magatartás a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési-, magatartási-, tanulási zavarral küzdő gyermekekkel, családokkal.

3. Pedagógusképünk

*„Csínáljon bármít,
ami nyitogatja eszét és szemét,
szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi csak játszik.
De mi tudjuk, mire megy ki a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
éleves eszű, tevékeny ember váljék belőle.”⁴*

„Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai

⁴ <http://ovisvilagkarasztele.blogspot.hu/2012/08/idezetek.html/Varga> Domokos/

nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.”⁵

Az óvodapedagógusi elvárások a pedagógus kompetenciák tükrében:

Rendelkezzen korszerű szaktudományos (pedagógiai, pszichológiai módszertani) ismeretekkel az óvodai tartalmak megvalósításához.

Óvodánk napirendje

Időpont	Tevékenység
7-8	szabadon választott tevékenység
8-10:30	szabadon választott játék, tevékenységben megvalósuló tanulás, egyéni fejlesztés, tízórai, mindennapos egészségfejlesztő testmozgás, szabadidős tevékenység (mese, vers, énekes játékok, rajz, mintázás, kézimunka, mozgásos játékok, külső világ tevékeny megismerése)
10:30-12	készülődés az udvarra, ebédig játék a szabadban, séták, kirándulások
12-12:45	tisztálkodási teendők
12:45-14:45	tisztálkodási teendők, délutáni alvás, vagy csendes pihenő
14:45-16:30	tisztálkodás, folyamatos uzsonna, szabad játék, mozgásos percek, szabadidős tevékenység.

Óvodánk hetirendje

Vers-mese	Kötetlen
Ének-zene, énekes játék	Kötött vagy kötetlen
Rajzolás, mintázás, kézimunka	Kötetlen vagy mikrocsoportos
Mozgás	Kötött
Külső világ tevékeny megismerése (matematika)	Kötött vagy mikrocsoportos

⁵ ONAP

A napi-, és hetirend

A párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, a gyermek képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósul meg.

Napirendünk folyamatos, amelyben a játéknak kitüntetett szerepe van.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés, vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A lényeg, hogy a gyermek mindig cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon. A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejezésére bátorítsuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenképp az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenységre és a tapasztalatszerzésre.

a) Az óvodai nevelés tervezése

Az óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva lehet megtervezni. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással kölcsönhatásban valósítható meg. Az óvodai nevelés képességek fejlesztésére irányul, azaz az ismeretek alkalmazására tevődik a hangsúly. A tudatos pedagógiai tevékenység igényli a tervszerű, bizonyos mértékig előre elgondolt tervezést. Folyamatosan kell formálni a tervezési munkát, hogy a gyermeki önkéntesség maximális figyelembevételével segítse az óvodapedagógusnak a biztonságot jelentő, tudatos felkészülést, odafigyelést. A céltudatos pedagógiai munka megkívánja, hogy a fejlesztést-éves, negyedéves- periódusokban az óvónők átgondolják. Konkrét formában tervezni egy vagy kéthetes periódusokban célszerű. Egy-egy csoportnak a tervét a csoporttal foglalkozó óvodapedagógusok közösen készítik el. Tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem minél több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre tevődik a hangsúly.

b) Dokumentáció

A Helyi Nevelési Program: irányadó minden pedagógus és óvodai alkalmazott számára.

A nevelőmunka dokumentációi:

- Nevelési terv-korcsoportokra lebontva-fél évente
- A gyermekcsoport szokás-, és szabályrendszere, a nevelés fő feladatai, illetve az elért eredmények. Tanulási (ütem)terv: hetente
- A képességfejlesztés az elsődleges feladatunk, ennek szolgálatába állítjuk a minden nevelési területre kiterjedő törzs-, és kiegészítő anyagot.
- Egyéni fejlődési, fejlesztési napló: fél évente 1 alkalommal
- A hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztési terveinek elkészítése.

A felmérések, megfigyelések eredményeit rögzíti és az arra épített fejlesztési tervet tartalmazza: a gyermek anamnéziséét,

- a fejlesztés programját – a gyermeki szükségletek felméréseiből, az óvodapedagógus megfigyeléseiből, a fejlesztő pedagógusvizsgálati eredményei alapján tett javaslataiból határozzuk meg,
- szakvélemény megláténél – annak figyelembevételével – az egyéni fejlesztési tervet,
- rendszeres megfigyelést a nehezen nevelhető, a hátrányos és a veszélyeztetett gyermekekről (megfigyelés, cselekvési terv),
- migráns gyermekek érkezése esetén a multikulturális szempontból kibővült tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosító ismeretek megértési, feldolgozási ellenőrzési, értékelési folyamatának a tervét,
- Mulasztási napló: a gyermekek adatait, a felvétel pontos idejét és a hiányzásokat tartalmazza,
- Étkezési nyilvántartás,
- Jelenléti ív,
- A csoportnapló tartalmazza =
 - a gyermekcsoport összetétele
 - a gyermekek névsora és óvodai jele
 - napirend
 - heti rend
 - születésnapok
 - az óvodai nevelés feladatai
 - szervezési feladatok
 - tanulási terv
 - az óvodavezető ellenőrzését.

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az egészséges életmód kialakítása

Cél:

- az egészség (testi, szellemi, szociális) jólét állapotának megteremtése
- egészségvédő teljesítőképesség fejlesztése, az egészséges életvitel iránti igényalakítás, egészséges életmód választása, az egészséget károsító magatartások visszaszorítása
- önmegvalósítás-önkibontakozás- önfejlődés elősegítése szocializáció elősegítése és a szociális érzékenység felkeltése.

Tartalom:

- testi egészségvédelem (gondozás/testápolás, táplálkozás, egészségfejlesztő testmozgás, pihenés)
- lelki egészségvédelem
- szociális kapcsolatok harmóniájának megteremtése (közösségi élet)
- rendszeres egészségügyi felügyelet segítségével, szűrések végzése, egészségügyi ellátás biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai – Testi egészségvédelem területén:

- alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás (tisztálkodás, az anális toalett, a székelés és vizelet regulációja, a kulturált étkezés, a környezeti higiénia és rend)
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek,
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése a gyermek növekedésének, fejlődésének, szükségleteinek kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- egészségének megőrzéséhez, jó közérzethez, egészséges életmód kialakulásához a feltételek megteremtése

- egészséges, biztonságos környezet biztosítása
- balesetmentes viselkedés megtanítása (a szűrő-vágó eszközök használata)
- fejlettségi foknak megfelelő önkiszolgáló tevékenység
- tisztaságigény felkeltése és fejlesztése (test, ruházat)
- fokozatosság, önállóság és intimitás biztosítása
- a családi és óvodai gondozási, szokások összehangolása
- egészségügyi felügyelet segítségével tudatosítása szülők körében annak, hogy:
 - a gyermek egészsége és fejlődése elválaszthatatlan az anya egészséges táplálkozásától és egészségügyi gondozottságától
 - a későbbi életszakaszok szempontjából kulcsfontosságú a szülés körüli és az élet első hetébe nyújtott egészségügyi ellátás
 - az egészséges életmódra történő felkészítés szempontjából ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi egészségi magatartást jelentősen befolyásolják
 - a gyermekkori egészségi állapot nem csupán az egyén egészségét alapozza meg, de kihat a következő generáció egészségére is
 - az egészségfejlesztés az élet első éveiben a leghatékonyabb
 - a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
 - megfelelő szakemberek bevonásával-, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
 - a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése jó táplálkozás alapvető az egészséges fejlődéshez
 - a szakszerűtlen étrend a gyermekeknél elhízáshoz vezethetnek és megnövelik a szív- és érrendszeri, valamint más rendszerbetegségek fellépését

- a gyermekkori akut légúti fertőzések, a hasmenés és a tuberkulózis többségében megelőzhetők és gyógyíthatók, a védőoltással megelőzhető betegségek jól kontrollálhatók
- a különösen a sérülékeny társadalmi csoportokban a sérülések és az erőszak jelentős terhet jelent, hosszú távú fizikai következményeket és pszicho-szociális károsodásokat okozhatnak gyermekek egészsége számára
- nagy a közlekedési balesetek és a családon belüli erőszak társadalmi terhe, és mit tehetünk hatékony megelőzésükért és a rehabilitációért

Feladatunk:

- ismeretek átadása, és rendszerezésének segítése a szervezet működéséről
- az egészségvédelem alapkérdéseiről (pl. kórokozó, fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás és pihenés, az érzékszervek higiéniája és védelme stb.)

Táplálkozás:

- korszerű táplálkozási szokások megalapozása
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só, és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. A fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegőrzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- szükség feltételek biztosítása (zöldség- gyümölcs- magvak mindennapos fogyasztása)
- szükség/igény szerinti folyamatos folyadékbevitel

Egészségfejlesztő testmozgás:

- szabad levegőn való mozgás, udvari lehetőségek kihasználása
- minden nap tudatosan tervezett, irányított egészségfejlesztő testmozgás szervezése (játékos forma, csoporthoz/udvar)
- mozgás koncepciók korszerű alkalmazása

- szervezett séták, kirándulások

Pihenés:

- helyes életritmus kialakítása (mozgás/pihenés, folyamatos fektetés/ébredés, nem alvók toleranciája)

Lelki egészségvédelem területén:

- derűs, nyugodt, szeretetteljes légkör, állandó értékrend biztosítása
- önismeret, önmegvalósítás, önkibontakozás, önfejlődés, érzelemszabályozás fejlődésének célirányos segítése pozitív megerősítés, pozitív énkép, önkontroll támogatása
- fejlődésközpontú, érést, tempót figyelembe vevő szabad játék biztosítása
- funkcionális megértésre törekedve, mozgásos tartalmon keresztül komplex személyiségfejlesztés támogató tanulási (fejlődési) légkör (sokszínű, változatos, örömteli gyakorlási formák, játékok)
- a gyermek igényéhez, szükségletéhez, érdeklődéséhez igazított tevékenységrepertoár biztosítása
- saját igényei fölé emelkedés, mások igényeinek kielégítése felé fordulás, másokkal való törődés dominanciájának kifejlesztése
- öndifferenciálás elvének szem előtt tartása (tevékenységválasztás, témaválasztás, eszközválasztás, csoportválasztás lehetősége...)
- három „K” elvének alkalmazása (kommunikáció, kreativitás, kooperáció).

Szociális kapcsolatok harmóniájának megteremtése (közösségi élet) terén:

- az óvodapedagógus és más felnőtt személyek mintaadó magatartása, modellértékű szerepe
- önismeret fejlesztése
- közös élmények átélésének biztosítása
- szabálykövető társas viselkedés, együttműködés támogatása
- anyanyelv, kommunikációs képesség

fejlesztése

- problémamegoldó, kreatív gondolkodás ösztönzése
- jutalmazás, fegyelmező intézkedések elveinek és formáinak egységes alkalmazása.

Anyanyelvi fejlesztés:

- a gyermek biológiai-pszichológiai fejlettségének megfelelő szintű kommunikáció
- az etnikai és bevándorlók anyanyelvének tiszteletben tartása és a magyar nyelv elsajátíttatása
- az együttélés, szokások normáihoz igazodó nyelvi formulák alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- személyes szükségleteinek kielégítésében önálló, testi szükségleteinek kielégítésének szándékos irányítása (táplál- kozás, tisztálkodás, öltözködés, mosdó használat)
- testarányok megváltozása, fogváltás megkezdődése
- a tevékenységhez szükséges eszközök megfelelő használata (evőeszközök, tisztálkodási eszközök) az öltözködés és az időjárás összefüggéseinek felismerése
- önismeretének függvényében szükségleteinek, igényeinek megfelelő önálló döntéshozatal
- mindennapos mozgás, korszerű táplálkozás igényének szokássá válása
- egyéni és csoportnormáknak való megfelelés igénye
- az iskolába lépéshez szükséges kommunikáció, kreativitás és kooperáció és a tanuláshoz szükséges képességek meglét

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél:

- a családi szocializáció mellett kiegészítő szerep vállalása
- érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosítása

- értékorientált konstruktív életvezetés
- lokálpatriotizmus/patriotizmus, identitás megőrzése és erősítése
- a gyermek erkölcsi érzékenység fejlődésének, én tudatának alakulásának, önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek segítése
- az emberek különbözőségének elfogadására való nevelés
- meghatározó közös élmények, tevékenységeken keresztül erkölcsi tulajdonságok, szokás és normarendszer megalapozása
- az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindezek megbecsülésére.

Tartalom:

- családdal való szoros együttműködés, szülők bevonása
- családlátogatás
- heterogén csoportok biztosítása (testvérek, barátok) beszoktatás (szülő jelenléte)
- befogadási időszak (mindkét csoportos óvodapedagógus jelenléte) csoportszoba neve, dolgozó felnőttek nevének feltüntetése
- a csoport-és öltözőhelyiségek feltételrendszere (jel, zsák)
- állandó heti-napirend és annak tartalma
- szertartások (mese, étkezés, alvás stb.)
- „MI” élménye (ünnepek, séták, kirándulások) önazonosság erősítése
- etnikai, bevándorló gyermek célországáról tudáselemek közvetítése (zene, szokás, irodalom) gyermekek szűrése (szociometria) - személyes kompetenciáinak fejlesztése
- óvodapedagógus-gyermek-dajka, szereteten és kötődésen alapuló együttműködése

- gyermek-gyermek kapcsolata során, az alkalmazkodás, társas kapcsolatok erkölcsi normáinak, kooperációjának és kommunikációjának létrehozása
- norma és értékrendszer.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az örömmérés átélés képességének növelése színes, változatos óvodai és óvodán kívüli programokkal, tevékenységekkel
- meleg-elfogadó attitűd, modellérték
- az óvodapedagógus és a védőnő szociohigiénés (társas egészségvédő) viselkedési normája (a szegénység, a szoci-ális kirekesztettség, az elhanyagoltság, a szeretethiány korrekciójának biztosítása)
- közösségi életre nevelés a testnevelés és sport sajátos eszközeivel
- a környezettudatos magatartás erősítése (felelősség, lokálpatriotizmus, patriotizmus)
- irányt mutató, pozitív megerősítéssel önbizalom fejlesztése
- pozitív énkép alakítása, hibákat észrevétele, reflektív módú javítása
- élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén
- mindenki számára egyenlő esély biztosítása, identitás megőrzése (átjárhatóság biztosítása, etnikai kisebbség, bevándorlók)
- óvodapedagógusok egészségpedagógiai ismereteinek bővítése
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködünk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel
- egységes norma- és értékrend alkalmazása.

Anyanyelvi fejlesztés:

- a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire való építés
- gyermek gondolatainak, érzelmei kifejezésnek serkentése, türelemmel való kivárása
- beszélő környezet, mintaadással
- gyermeki kérdések támogatása, a válasz

iránti igény alakítása önazonosság
megőrzése, ápolása, szocializáció
elősegítése szervezeti kultúra fejlesztése

- az önkifejezés segítése, drámapedagógia, ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a társas együttélés szabályainak szabadon, gátlásoktól mentes biztonságos gyakorlása
- kooperációra való képesség (felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek)
- empátia, együttérzés, tolerancia, szeretet, egymás iránti érdeklődés) magatartásba való beépülése
- jó és rossz közötti különbség tétel
- konfliktus helyzetek megoldása (győztes-győztes)
- saját helyzetének, képességeinek helyes megítélése
- következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételeinek megléte.

3. Az anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés-, és nevelés megvalósítása

Cél:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- kommunikációs készség, beszédértés, beszédészlelés alakítása
- a kommunikációs készség, helyes nyelvhasználat differenciált fejlesztése, a biztonságos önkifejezés megalapozása
- pszichikus funkciók fejlesztése, egyéni adottságok figyelembevételével (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, szerialitás, intermodalitás)
- önfejlődés elősegítése (önkibontakoztatás, differenciálás lehetősége, önmegvalósítás)

anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés

Tartalom:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az óvodapedagógus feladata:

- mesepedagógia, drámapedagógia, alkalmazása (biztonság, beszédbátorság, beszédaktivitás, szorongásoldás, nyelvi udvariasság)
- a tanulási folyamat elindítása a mozgásöröm aktivizálásával
- gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés a gyermek spontán szerzett ismereteinek rendszerezése, bővítése, változatos tevékenységek szervezése
- a gyermek hajlamának, adottságának, nyelvi kifejezőképességének nyomon követése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése
- a cselekvés megisméltésére a gyermek pozitív érzelmi ráhangolása, motiválása
- mozgás- tevékenység- beszéd- gondolkodás egységének biztosítása
- választás szabadságának biztosítása, ösztönző, tanácsadó, katalizáló szerep
- a nyelvi fejlődés egyéni eltéréseinek figyelembevétele a konkrét kommunikációs helyzetekben
- átmeneti és tartós beszédzavarok figyelemmel kísérése
- nyelvi hátrányok csökkentése, tehetségek kibontakoztatása
- rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánpótláson alapuló nyelvelsajátítás biztosítása (etnikai és bevándorló)
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a fejlődését elősegítő, inger gazdag, ösztönző környezet biztosítása
- megfelelő eszközrendszer, változatos lehetőségek biztosítása
- a testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet
- interkulturális ismeretnyújtás: életvezetés, cigány irodalom, a cigányság története
- „AHA” élményhez juttatás.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- tiszta beszédhangok, változatos mondatszerkezetek alkotása
- utasítások megértése és követése
- ok – okozati összefüggések, helyzetek felismerése, elvont fogalmak használata
- magabiztos kommunikáció állandó és váratlan helyzetekben is
- verbális és nonverbális jelek szabadon való használata problémák felismerése és kreatív módon való megoldása
- aktív részvétel a különböző tevékenységekben
- a szerzett ismeretek adekvát formában való rendszerezése, és gyakorlati alkalmazása
- megfelelő „énkép”
- humor értése és alkalmazása.

VI. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETEI

1. A külső világ tevékeny megismerése (természeti, emberi, tárgyi)

Cél:

- a gyermeket körülvevő világ megismertetése, felfedeztetése, megszerettetése
- környezeti problémák iránti érzékenység alakítása, természetet szerető, tisztelő és védő felnőtté válás segítése
- hazaszeretet és a szülőföldhöz való pozitív kötődés erősítése
- a Nemzeti Együttműködés rendszerének megalapozása a munka, otthon, család, egészség, rend fogalomrendszerével
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése
- helytelen táplálkozás, dohányzás, alkohol prevenció
- optimista életszemlélet alakítása
- rendszerszemléletre nevelés

Tartalom:

természeti –

- az élet keletkezése, növekedése, elmúlása, levegő, víz, talaj, növények, állatok

emberi –

- emberi környezet, emberi test, egészséges életmód, táplálkozás, mozgás, prevenció fenntarthatóság

tárgyi –

- műemlékvédelem, alkotások, környezetbarát szokások

Az óvodapedagógus feladatai:

- óvodán belüli és kívüli minél több tapasztalat, élmény biztosítása
- környezetben való biztonságos eligazodás segítése
- természetbarát termékek használatára való ösztönzés, természeti környezet védelme, lakó – és környezete közös megóvása
- felelősségteljes, környezettudatos magatartás alakítása
- a jóra és szépre való rácsodálkozás felfedeztetése, az értékek megbecsülése
- a nemzeti, családi kultúra értékeinek szeretete, védelme környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása
- innovatív módszerek alkalmazása, a tapasztalatok feldolgozását beszélgetések segítik
- hatékony tanulási környezet megteremtése
- élményorientált játék, a játékban tanulás, szenzitív módszerek alkalmazása (kerti munka, megfigyelés, felfedeztetés, kísérletezés)
- a természethez, környezethez fűződő ünnepek tartása: Szeptember 29. Mihály nap; Október 4. Állatok világnapja; Március 22. Víz világnapja; Március 15. Nemzeti ünnep; Április 22. A Föld világnapja; Május 10. Madarak és fák napja; Június 4. A Nemzeti összetartozás napja
- az élmény és projektpedagógia használata
- a családok környezettudatos szemléletmódjának alakítása gyermekeiken keresztül
- évszakok, napszakok váltakozásának érzékeltetése
- spontán és szervezett tapasztalat- és információszerzésre optimális szervezeti keretek biztosítása személyes higiéné elsajátíttatása
- egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése
- pedagógusok példamutatása, az anyag- és energiatakarékos óvoda üzemeltetése kapcsán

- óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása
- a környezet megismerése során matematikai tapasztalatszerzési lehetőség nyújtása.
- a közösséghez való tartozás élményének megismerése.

Anyanyelvi fejlesztés:

- a természeti környezet megismertetésére a néphagyomány, és művészeti alkotások segítségével hívása
- szókincsbővítés
- elvont fogalmak és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak intenzív használata.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben is alkalmazza.
- év - és napszakokkal kapcsolatos különbségtétel és tájékozottság
- pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel
- a természet szépségeinek, kincseinek felfedezése, ismerete
- ok- okozati összefüggések meglátása, témához tartozó fogalmak használata
- a környezet megbecsülésének, védelmének, aktív alakításának igényé válása
- az Univerzumhoz kapcsolódó holisztikus látásmód megjelenése
- népi kultúránk, viselkedési szokásaink, elemi szintű ismerete
- családja és önmaga személyi adatainak ismerete
- az elemi közlekedési szabályok és legalapvetőbb fogalmak ismerete
- természettudományok iránti nyitottság, tud

logikusan gondolkodni,

- névutók, relációs fogalmak pontos használata
- mennyiségbeli és térbeli összefüggések biztos felismerése és megnevezése.
- alak, nagyság, mennyiség, téri viszonyokat felismeri, alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségsszemlélete.

2. Játékba integrált tanulás

Célja:

A játék a 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék által észrevétlenül tanul, e tevékenysége közben kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Játék közben kiélheti szorongásait és újraélheti kellemes élményeit. A gyermek játékillúziója olyan erős, hogy szinte azonosul a játékbéli szerepekkel.

Az óvodás gyermek valamennyi tevékenységformája a játékból alakul ki. A gyermek fejlődése a játékban a legintenzívebb. Utánzás, tevékenységi vágy, önállósulás, értelmi - motoros, kommunikációs képességek, érzelmi - akarati tulajdonságok, szociális magatartás, a játék során, integráltan fejlődik. A játékban információkat kapunk a gyermek személyiségéről, fejlettségi szintjéről. A gyermek képessé válik: konfliktusok önálló megoldására, feszültségek, kudarcok türésére, megvigasztalódásra, kibékülésre. Az óvodapedagógusnak ismernie kell a játék fejlődési szintjeit korcsoportonként, s a játékformák összekapcsolódását, személyisége modell a gyermekek számára. Az óvodapedagógus segíti az elképzelések megvalósulását, segít a feszültségek önmegoldó levezetésében. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékeszközökre van szükség. Az óvoda, az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus-szerepjátékhoz, a konstruáló játékhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz. Az óvodapedagógus a játszók igényeihez igazodjon, nem lehet állandó figyelmeztetés a gyermekek zaklatása. A túlírányított csoport kevesebb viselkedési próbálkozásra kap lehetőséget, csökken a szereptanulási esély, a gyermekek önállósága. Azonban azt vegyük észre, ha a gyermekek zavarják egymást!

Az óvodapedagógus feladata:

- nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése,
- a napirenden belül elegendő hely, idő biztosítása,
- a játékhoz szükséges eszközök folyamatos beszerzése,
- az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek megszervezése,
- a gyermeki önállóság tiszteletben tartása,
- szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátás a gyermekekkel.

Az óvodai életben felértékelődik a játék keretein belül is az egyéni bánásmód, differenciált nevelésigényes, gyermekcentrikus szemlélet. A játék színtere a csoportszoba és az óvoda udvara, ahol állandó és ideiglenes játszóhelyeket, kuckókat tudunk kialakítani. Mindenekelőtt törekszünk a nagyszámú, változatos, könnyen tisztítható, játékszerek folyamatos biztosítására. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek legkedvesebb otthoni játékeszközeit is behozhassák az óvodába. Gondoskodunk különböző anyagok, kellékek játékeszként való felhasználásáról, ezek állandó jelenlétéről. A játékszerek tárházát úgy alakítjuk ki, hogy minél több játékfajta gyakorlására nyíljon lehetőség. Arra törekszünk, hogy minden gyermek saját igényeinek megfelelően játszhasson gyakorló-, szerep-, konstrukciós-, szabály- játékokat, barkácsolhasson, bábozhasson. A bő kínálattal, jó szervezéssel segítjük a gyermekek témaválasztását, megelőzve az unatkozást, ácsorgást. A jót és jól játszó gyermekekből nyitott, érdeklődő, alkotó, tevékeny emberek válnak. A napirend adta lehetőségeinket kihasználva gondoskodnunk kell róla, hogy a gyermekek minden nap játszhassanak a szabadban. A sétálás nem pótolhatja a szabad levegőn történő játékot, hiszen a párban járás unalmas és fárasztó elfoglaltság. A párhuzamosan folyó tevékenységek közül a játék alaptevékenység. Az óvónő együttjátása nem lehet beavatkozás a gyermeki játékba, nem korlátozhatja a gyermekek önállóságát, kreativitását, alkotókedvét, azonban ötleteit megoszthatja az érdeklődő gyermekekkel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Le tudnak mondani egy - egy kedves játékszerről.
- Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.

- Tudnak vezetni, és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- A játszócsoport tagjai közt tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóan megtervezik a közös játékot, kiválasztják a szerepeket, eszközöket.
- Betartják a szabályokat.
- Tudnak egyszerűbb eszközöket létrehozni és azokat fel is használják a játékban.
- Egyszerűbb történeteiket, élményeiket el is tudják játszani. (bábozás, dramatizálás)
- Konstruáló építő játékelemekből játékszereket is tudnak készíteni, és azt gyakran szerepjátékhoz is tudják kapcsolni.

Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre és képesek különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

VII. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

1. Játék

Cél:

- jót és jól játszani
- elemi biológiai-pszichológia szükséglet kielégítésével, a komplex, egészséges személyiségfejlődés biztosítása
- pozitív kompetenciaérzet kialakítása („tudom, akarom, meg tudom csinálni”)
- az együttjátás során a társadalmi együttéléshez szükséges normák elsajátítása.

Tartalom:

Gyakorló-, konstruáló-, szimbolikus-, szabály-, dramatizálás-bábozás, mozgásos.

Az óvodapedagógus feladatai:

- élményorientált szabadjáték túlsúlya, élményszerzési lehetőségek biztosítása, játéktartalom gazdagítása
- többfajta játéktevékenységhez optimális hely, eszköz, játékszer biztosítása
- zavartalan, összefüggő játékidő biztosítása
- támogató, kedvező, segítő tanulási (fejlődési) légkör megteremtése, indirekt irányítás a szabad játék folyamatában
- játékban, tevékenységben megvalósuló tanulás, tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása
- alkotókedvet, kreativitást kibontakoztató, biztonságot nyújtó érzelmekben gazdag, motiváló nevelői légkör megteremtése
- örömszerzés átélésének képességére nevelés, pozitív életszemlélet

- örömlényhez juttatás a tevékenységforma pozitív megerősítésével
- pszichikus funkciók fejlesztése (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- meleg-elfogadó attitűd, modellérték (empátia, tolerancia, pedagógiai érzékenység, következetesség, játékosság, humor)
- problémamegoldó gondolkodás, kudarc-, frusztrációtűrés, együttműködés képességének fejlesztése
- az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén
- differenciált játéktevékenység felajánlása, szabad választási lehetőség biztosítása
- kommunikáció, kooperáció, kreativitás fejlesztése
- a gyermekek közötti baráti kapcsolatok segítése
- a közösségi viselkedés szokás-szabályrendszerére építve, demokratikus légkör kialakítása (játsszótársak szabad választása)
- egyenlő hozzáférés biztosítása, a társadalmi egyenlőtlenségekkel kapcsolatos előítéletek lebontása, kompenzálás
- három „K” (kommunikáció, kooperáció, kreativitás) elvének érvényre juttatása
- játék és a matematika összefüggése
- konstruálójáték (válogatás, csoportosítás, tulajdonságok szerint, számlálás, sorakoztatás, párosítás, névutók, relációk, stb.)
- mozgásos játékok (több-kevesebb, számlálás, soralkotás, hosszabb-rövidebb, magasabb-alacsonyabb, gyorsabb-lassabb stb.)
- udvari játék
(térfogatmérés, névutók, stb.)
- szerepjáték (kicsi-nagy, névutók, stb.)
- szabályjáték (több-kevesebb, kívül, belül, nyitott, zárt vonalak, egyenes, görbe, stb.)

Anyanyelvi fejlesztés:

- mintaérték
- új óvodapedagógusi beszédkultúra
szókincsbővítés a játék során
- szituációnak megfelelő kommunikáció (tartalom,
ritmus, hangjelzés, stb.) beszédfigyelem alakítása,
egymás iránti tolerancia
- összefüggő beszédre ösztönzés
- érzelmek kifejezés
- a gyermek fejlettségének megfelelő szintű kommunikáció csoportos játéktevékenység
során.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- saját ötleteinek, elképzeléseinek alkotó módon történő megvalósítása
- játékáttervezése, szervezése,
kivitelezése önálló, kreatív
- játékához szükséges
játékszerek és eszközök
létrehozása
- egyedül, párban, csoportban
való játszás képessége
- szociális kreativitásra való alkalmasság (szerepek szétosztása, vállalása,
együttműködés, konfliktus megoldása)
- a játék tartamának gazdagítására, szabályok betartására való képesség
- tartalmas, elmélyült, önkifejező
játéktevékenység jellemzi
- környezetében való magabiztos
elgazodás
- kulcskompetenciáik birtoklása (tolerancia, türelem, együttérzés, jó és rossz
megkülönböztetése)

- ok-okozati összefüggések felismerése
- társadalmi normák erősödése
- multikulturális és interkulturális tapasztalatok birtoklása
- képességek, kompetenciák játékban való önmegvalósítása
- iskolába lépéshez szükséges ismerettel rendelkezés.

2. Mozgás

Cél:

- mozgásos életmód igényének kialakítása, mozgáskedv megőrzése sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal
- jövő és élményorientált mozgásfejlesztés
- fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válása felnőtt korban.

Tartalmi vonatkozás:

helyváltoztató mozgások:

- járások, futások, szökdelések, oldalazások, irányváltoztatások, kúszások, mászások, függeszkedések, gurulások

helyzetváltoztató mozgások:

- ugrások és érkezések, esések, gördülések, fordulatok, átfordulások, függések, támaszok finommotoros (manipulatív) mozgások:
- gurítások, dobások, elkapások, ütések, rúgások, labdavezetések, húzások, tolások-emelések, hordások mindennapos tervezett és szervezett egészségfejlesztő testmozgás (napi legalább 30 perc) természetes/funkcionális mozgásformák rendszere:
- kooperatív mozgásos játékok intenzív alkalmazása
- széles körű mozgástapasztalatok megszerzése, erő és álló képesség fejlesztése, helyes testtartáshoz szükséges izom- egyensúly felerősítése, 50%-ot meghaladó közepes és

nagy intenzitású mozgás a foglalkozásokon szabad levegőn való mozgás udvari lehetőségének kihasználása, minél több manipulatív eszköz beszerzése.

Az óvodapedagógus feladata:

- mindennapos tervezett és szervezett egészségfejlesztő testmozgás végzése
- a spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük irányított mozgásos tevékenységekkel
- a mozgásos játékok tervezése csoportnaplóban
- az óvodai élet minden fázisában, spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenység biztosítása
- a komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is fejlődés és fejlettségközpontú testnevelés
- élményt nyújtó, teljes személyiségre ható fejlesztés (minden gyermek egyéni fejlődésű)
- fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válásához szükséges tudás, készségek és meggyőződések elsajátíttatása a gyermek mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásának alakítása
- alapvető mozgásfunkciókban (járás, futás, sietés, lépcsőn járás) tudatos, célszerű, összerendezett cselekvés fejlődésének elősegítése
- a személyiség fejlesztés komplex mozgás és tevékenykedés során
- kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazása
- pozitív kompetenciaérzet alakítása („meg tudom, meg akarom csinálni”)
- fejlődésközpontú, differenciált tevékenység-szervezésben való gondolkodás
- korszerű oktatási módszerek, stratégiák használata, reflektivitás
- teljesítmény- és versenykényszer nélküli gyakorlással tanulható és fejleszhető

elemekre, funkciókra való koncentráció

- élmény, siker, tanulási lehetőség nyújtása, mozgás/játék által
- adottságoktól, képességektől függetlenül kedvező kompetenciaérzet változása
- az értékelésnél a végeredmény helyett a játékfolyamat középpontba helyezése
- körjáték az udvaron
- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció,
- problémamegoldó gondolkodás megalapozása mozgással
- a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásfeladatok alkalmazása (szomatikus, kognitív, affektív és szociális fejlődésbeli különbségek)
- saját tempó tiszteletben tartása
- a megértés és a helyes mozgásformák kivitelezése érdekében személyes minta nyújtása
- egymásra épülő mozgásrepertoár a természetes hely- és helyzetváltoztató, valamint finommotoros mozgások min- dennapokban állandóan jelen lévő felfedeztetése, megtapasztaltatása, próbálkozásokon keresztüli gyakoroltatása
- változatos és örömteli, játékokkal, támogató tanulási /fejlődési légkör biztosítása
- az egészségfejlesztő testmozgás megvalósításához, új szemlélet kialakítása, öntovábbképzés által
- mozgás és a matematika összefüggése (irányok meghatározása, jobb/ bal, előre/hátra, hosszabb/rövidebb sor, alacsonyabb/magasabb stb.).

Anyanyelvi fejlesztés:

- a cselekvés és beszéd szinkronjának megteremtése

- a beszédértés és a kifejező beszéd fejlesztése
- testrészek megnevezése
- tér és időbeli irányok megnevezése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a rendszeresen szervezett helyváltoztató, helyzetváltoztató és finommotoros mozgások elsajátítása, és az ezek meg- felelő végrehajtása
- rendszeres egészségfejlesztő testmozgás csoportban és szabadban való igénnyé válása
- az iskolához szükséges erő, állóképesség, valamint a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly megléte
- a kooperatív mozgásos játékokban való aktív részvétel
- saját és társaik adottságának tolerálása (másság, pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás).

3. Verselés, mesélés

Cél:

- irodalmi élmény nyújtásával az érzelmi, erkölcsi és szocializáció valamint értelmi és anyanyelvi fejlődés segítése
- könyv szeretetére
- kultúra iránti fogékonyság megalapozása (színház, könyvtár, múzeum)

Tartalmi vonatkozások:

- ritmikus és humoros versek, népi mondókák, altatók, dúdoló, szólások, közmondások, időjósító rigmusok, találós kérdések, nyelvtörők, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- népmesék (állatmesék, tündérmesék, novellák)
- műmese
- népi,

klasszikus

és

kortársalko

tások

- dramatikus
játékok,
bábozás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- irodalmi alkotások életkornak, érdeklődésnek megfelelő kiválasztása, bemutatása, élmény nyújtása
félelmek, szorongás oldása
- kellő irodalmi tárházzal való rendelkezés, emlékezetből való
- mesélés mesélői, intim légkör megteremtése
- a mindennapi mesélés, a mentális higiéné elmaradhatatlan eleme
- motiváló, változatos, esztétikus eszközök biztosítása
- saját vers, mesealkotással az önkifejezés érvényre juttatása
- a mese alkalmazása az önismeret (belső feszültségek megélése) fejlesztésére
- közösség formálása az együttes élmény nyújtásával
- a szép magyar nyelv kifejezéseinek, ritmusának, hangsúlyának, szófordulatainak modell értékű előadásmódja
- érzések, gondolatok adekvát metakommunikációja
- világkép kialakítása
- matematikai jelenségek, érzelmi úton való megközelítése (három kívánság, hétfejű sárkány, legkisebb királyfi, ok-okozati összefüggése).

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- mesehallgatás igénylése és várása
- belső képalkotás
- versek, rigmusok szíves hallgatása és mondása
- mesék, történetek kitalálása, elkezdett történet befejezése, mozgásos megjelenítése személyes kapcsolat a mesélővel
- előadáshoz, dramatizáláshoz kreatív módon eszköz készítése
- irodalmi anyag ünnephez kapcsolásának képessége
- szavak jelentésének ismerete és rendeltetésszerű használata
- kulturális programokon való aktív részvétel (színház, múzeum)
- különböző mondatszerkezetek, mondatfajták alkotása, szófajok használata
- személyes kapcsolat a mesélővel.

4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- zene, énekes játék, tánc segítségével, a zene iránti érdeklődés felkeltése, zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság fejlesztése
- zenei anyanyelv alakítása
- az éneklés, zenélés beépülése a gyermek mindennapi tevékenységének.

Tartalmi vonatkozás:

- népi, klasszikus és kortárs zeneszerzők műveinek alkalmazása
- népdalok, énekes-mozgásos népi játékok
- körjátékok (szerepcserés, párválasztós, sorgyarapodós, kapus, hidas)
- mondókák,
kiolvasók,

ölbéli játékok

- hallás,
ritmusfejlesztés
és és
zenehallgatás
- néptánc
elemek
- népszokásokhoz kapcsolódó, táncok,
dalok, énekes játékok
- hangszerek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a zenei anyag életkornak, érdeklődésnek megfelelő kiválasztása, bemutatása, zenei élmény nyújtása
- zenehallgatási anyag összeállításánál a bevándorlók és etnikai kisebbség hovatartozás figyelembe vétele
- kellő szakmai felkészültség (módszerek, eszközök alkalmazása)
- esztétikus szemléltetőeszközök készítése
- derűs légkör megteremtésével az önkifejezés, zenéhez való pozitív viszonyulás segítése
- mindennapos ének-zenei nevelés feladatainak végzésével, az éneklés, zenélés iránti fogékonyság megalapozása
- ünnepkörökhöz kapcsolódó zenei anyag illesztése
- zenei képességek alakítása (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás)
- zenei kreativitás formálása (improvizálás) a művészi tehetség gondozása
- ének - zene, énekes játék, gyermek tánc és a matematika összefüggése (térformák-, nyitott/zárt vonal, tő – sorszámnev – kiszámolók, párosítás, térbeli tájékozódás, magas/mély kézjelek stb.).

Anyanyelvi fejlesztés:

- a zenei anyanyelv kialakítása
- mondókák, énekek segítségével, a helyes artikuláció szavak, szép pontos kiejtése
- hanglejtéssel, hangsúllyal, ritmussal a magyar nyelv kifejező erejének, szépségének éreztetése
- szókincsbővítés
- helyes légzéstechnika.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- zene, zenélés, éneklés igénylése
- önálló és tudatos zenei tevékenység végzése
- egyéni és csoportos éneklés öröme, zenét kísérő mozgásformák, tánclépések és ritmusok megjelenítése
- zenei fogalom párok megkülönböztetése (magas-mély, lassú-gyors, halk - hangos)
- a hallott zene felismerése és élvezete
- egyszerűbb dallamok dallamotívum alapján felismerése, visszaéneklése
- egyenletes lüktetés, dalok ritmusának érzékelése és visszaadása
- zenei kreativitás megnyilvánulása (ritmus, mozgás, dallam rögtönzése)
- hangszerek és ritmushangszerek megnevezése és használata.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél:

- az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk
- élmények átélése és újraalkotása
- a belső képek gazdagítása, szabad önkifejezése, fantáziavilág képi úton való kifejezése

- nyitottság az esztétikai élmények befogadására, a környezet esztétikai alakítására alkotásra, önkifejezésre,
- esztétikai igényesség felkeltése.

Tartalmi vonatkozás:

- műalkotások, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés
- népi, klasszikus, kortársirodalmi művek ismerete
- színek ismerete
- a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során különböző technikákkal való ismerkedés (építés, montázs, lenyomat, makett, terepasztal, fonás, karcolás, gyurmázás)
- különböző anyagokkal, eszközökkel való ismerkedés, munkálkodás (saját kéz, ujj, háromszög alakú kréta, ecset, nyom- dák, olló, ragasztó, papírdoboz, homok, sár, gyurma, gipsz, természetes anyagok)
- ünnepekhez kapcsolódó jelképek elkészítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- alkotói feltételek megteremtése (szervezeti keret, módszer, eszköz) az egész nap folyamán egyéni és csoport fejlettségi szinthez igazodó optimális alkotói feltételek megteremtése (szervezeti keret, módszer, eszköz)
- az alkotáshoz szükséges eszközök beszerzése gyűjtőmunkával
- az eszközök, technikai eljárások megismertetése
- baleset megelőzés
- egyéni és közös élmények nyújtása, alkalomszerű művészeti alkotások segítségével is
- gyermekmunkákból kiállítás szervezése
- ingergazdag, esztétikus környezet biztosítása
- pozitív megerősítéssel az önkifejezés, elaborálás, önbizalom erősítése
- népművészeti elemek (hagyományok, szokások, nemzeti szimbólumok) bemutatása,

alkalmazása (múzeumlátogatás)

- képi plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó-és rendezőképesség alakulásának segítése
- vizuális percepció, taktilis ingerek fejlesztése, erősítése
- munkafogások, technikák tanítása
- élmény és fantáziavilág dúsítása (tér-forma-szín- és képzetgazdagítás, képi gondolkodás fejlesztése, esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság, igényesség alakítása)
- rajz, mintázás, festés, kézimunka és matematika összefüggések megláttatása (térformák, gömbbel, hengerrel való ismerkedés, irányok gyakorlása)
- íráshoz szükséges mozgáskoordinációk, finommotorika alakítása
- a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása, a tehetségek bátorítására való törekvés.

Anyanyelvi fejlesztés:

- tevékenység és kommunikáció összekapcsolása
- szókincs bővítés
- támogató kommunikációval az alkotás örömeinek, sikerének segítése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- az élmények egyéni módon való megjelenítése képalkotással
- színek, formák, anyagok,
- eszközök, technikák kreatív módon való használata eszközök rendeltetésszerű és balesetmentes használata
- társai munkájáról véleménynyilvánítás
- elemi térviszonyok, jellegzetes jegyek, egyszerű mozgások megjelenítése
- képző és népművészeti alkotások iránti

érdeklődés, érzékenység

- koordinált szem és kézmozgás
- környezetükben az esztétikum felismerése és alakítására való igény
- árnyalt színhasználat, formagazdagság
- tér, forma és képlátás kialakulása.

6. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

- kompetenciák fejlesztése, attitűdök erősítése
- a gyermek önkéntes cselekvő aktivitása, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzése, felfedezése, gyakorlati problémamegoldása
- szocializáció segítése
- tevékenység vonzása, tanulás öröme, sikerélményhez juttatás.

Tartalmi vonatkozás:

- a viselkedés utánzáson alapuló minta - és modellkövetése
- a gyermek spontán tapasztalatszerzése
- az óvónő által irányított megfigyeltetés
- felfedezés, kísérletezés
- a gyermekek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzés
- gyakorlati problémamegoldás
- kezdeményezett és kötelező tevékenységek.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás formái:

kötött:

- mindennapos egészségfejlesztő testmozgás
- mozgásos játékok
- matematikai
tapasztalatszerzés
nagy csoportban
- ének, zene, énekes játék,
tánc
- minden napos mesélés.

kötetlen:

- rajzolás,
festés,
mintázás,
kézi munka
- verselés,
mesélés
- külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmakkal.

Az óvodapedagógus feladata:

- egész napos szabad játék lehetőségének biztosítása a csoportban és az udvari tevékenységek során egyaránt
- tanulást támogató környezet kialakítása
- a gyermek kompetenciáinak feltérképezése, erre épülő tervezés, és irányítás megvalósítása
- öndifferenciálás mellett, lehetőség biztosítása a felfedezésre, kísérletezésre
- változatos szervezeti formák, keretek alkalmazása
- az információ feldolgozása során, a próbálkozás, tévedés és hibázás lehetőségének

szem előtt tartása, kudarcűrő képesség fejlesztése

- az ismeretanyag többszöri kódolással, változatos csatornákkal való rögzítése
- reflektív módú elemzés, értékelés, és azzal koherens egyéni fejlesztési tervek készítése
- a tevékenységek eredményességét elősegítő, változatos tanulásszervezési eljárások, technikák alkalmazása, értékeléssel összehangolt célok és feladatok meghatározása
- az alulteljesítő és kiemelkedő képességű gyermekek fejlődéséhez az óvodapedagógusok folyamatos innovációja
- a játék intimitásának sérthetlenségére való törekvés
- tanulási helyzetekben megerősített cselekvési minták használata
- a mintakövetési, modellkövetési szerep biztosítása
- együttjátzás, kooperáció, alkalmazkodás, együtttérzés, belső kontroll alakítása
- az alkotás, konstruálás során az önállóság, önfegyelm növelése, elismerés átélése
- folyamatos játékkörnyezet biztosítása, játékra motiválás fenn-, és tiszteletben tartása
- együttjátzás során a társadalmi normák alkalmazása és betartása, „Mi” közösségi érzés erősítése
- játékpedagógiai követelményeknek megfelelő módszerek, eszközök, anyagok használata
- óvodán kívüli élményszerzés
- folyamatos játékkörnyezet biztosítása, játékra motiválás fenn-, és tiszteletben tartása

Anyanyelvi fejlesztés:

- különböző játékszituációkban a kommunikáció fejlesztése (nyelvi minta, szókincs, metakommunikáció)
- bábjáték lehetősége, dramatizálás, anyanyelvi játékok alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- különböző gondolkodási műveletek képességének végzése
- egyszerűbb ok-okozati összefüggések meglátása, rendszerszemlélet életkori sajátosságok függvényében
- kreatív feladatmegoldás
- szándékos figyelmét tudja irányítani, és a korának megfelelően tartós
- önálló tevékenység, felfedezés és gyakorlati problémamegoldás igénye
- elemi mennyiségi ismeretek megléte
- az iskolába lépéshez szükséges kompetenciák birtoklása.

7. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

- olyan kompetenciák fejlesztése, melyek a munkához, közösséghez és környezethez való pozitív attitűd kialakulását segítik
- társadalmi együttélésre, gyakorlatra való felkészítés, akarat, erkölcsi tulajdonságok erősítése.

Tartalom:

- közösségért végzett alkalomszerű egyéni/mikrocsoportos megbízatások
- csoportszoba/öltöző/mosdó rendrakása
- játékelpakolás, teremrendezés
- saját és mások elismerésére nevelés
- tapasztalatszerzés a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok kialakításához (kitartás, önállóság, céltudatosság)

- személyiség és akarati tulajdonságok formálása (fegyelem, felelősségérzet)
- közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakítása
- önértékelés, és a közösségi értékelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- komplex személyiségfejlesztés munka és munka jellegű játékos tevékenységgel, játékos, cselekvő tapasztalat útján
- a munka feltételeinek megteremtése, eszközeinek biztosítása
- pozitív példaadás a munka jellegű tevékenységek motiválása
- munkafolyamatok menetének megismertetése, munkaeszközök helyes használatának gyakoroltatása (szokás-, szabályrendszer, baleset megelőzés)
- gyermekek fejlettségi és terhelhetőségi szintjének megfelelő feladat adása
- pozitív értékelés
- köztes motiváció fenntartása.
- közösségi munka által a társas kapcsolatok, együttműködés fejlesztése
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása (kitartás, önállóság, céltudatosság)
- gyermekek konkrét, reális, fejlesztő értékelése
- munka megbecsülésére, szeretetére, önként vállalására való nevelés
- környezettudatos magatartásformálás.

Anyanyelvi fejlesztés:

- a cselekvés és kifejezés összekapcsolása
- beszéd, és szövegértés fejlesztése a pontos feladat meghatározással

- munkavégzés közbeni folyamatos kommunikáció lehetősége
- szókincsbővítés (munkaeszközök, munkafolyamatok, népi kifejezések)
- munkavégzés közben a beszédtolerancia, udvariassági szófordulatok megfelelő használata.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a munka önként, örömmel, önállóan végzett aktív tevékenységgé válása
- másokért, a közösségért végzett önkéntes munka vállalása
- a kötelességteljesítés, együttműködés örömezésének belsővé válása
- munkamenet ismerete, kellő motiváltsággal való feladatteljesítés
- környezet és ember kölcsönhatására való elemi rálátás
- saját, és mások munkájának megbecsülése, értékelése.

VIII. HAGYOMÁNYRENDSZERÜNK

Ünnepeink/Rendezvényeink:

- Születésnap: Az ünnepelt csoportos köszöntése. Felnőttel által készített, minden évben változó ajándék átadása. A gyermekek által készített rajzokból mappa készítése ajándékba. Az ünnepelt gyermek által behozott, boltban vásárolt, édesség, szörp behozatala.
- Szent Mihály napi Palóc Búcsú: óvodás gyermekeink és az óvoda dolgozói népviseletbe öltözve vonulnak a szüreti menetben.
- Mikulás: A Mikulás ellátogat az óvodába. Minden gyermeket megajándékozik. A csomagokat az utóbbi években civil szervezetek ajánlják fel, illetve szülői támogatásból valósul meg az édességcsomag összeállítása.
- Karácsony: Bensőséges, hangulatos beszélgetés, énekelgetés a közös fadíszítés után. Az ünnepre már az Adventi időszakban készülünk. (Koszorú készítés, csoportszoba díszítés. Ajándék készítés a családnak) A népi hagyományok közül felelevenítjük az időjósítást. Minden évben váltakozva, a két csoport közösen kis karácsonyi műsort ad elő. Ezen felül általában részt veszünk az iskolások karácsonyi műsorán.
- Farsang: Farsangi szemüvegek, álarcok, dekorációk készítése. Az óvodai Farsangunk zárt, az óvoda tornaszobájában csak az gyermekek és óvodai dolgozók közreműködésével zajlik. Zsákbamacskával kedveskedünk az ovisoknak.
- Húsvét: Hagyományok átélése játékos formában. Hangulati előkészítés az ünnepre, barkácsolás, kreatív tevékenységek.

- Anyák napja: Megható kis versekkel, énekekkel készülnek a gyermekek édesanyjuk, nagymamájuk köszöntésére, melyet egy külön helyiségben, bensőséges, meghitt környezetben adnak elő.
- Gyermekhét: Május utolsó hetén minden napra más programokkal készülnek a pedagógusok a gyermekek örömére. Kirándulás, sportnak, arcfestés, állatsimogatás, fagyizás, ugrálóvár, mese előadás, ... várja a kicsiket ezen a héten.
- Búcsúztató, évzáró: Óvodánkban több éves hagyomány már, hogy a gyermekhetet az óvodai búcsúztatóval zárjuk. Az utóbbi években, a tornaszobánkban, csak a ballagó nagycsoportosok hozzátartozói jelenlétében búcsúztatjuk a nagyokat. A nagycsoportosok kreatív, vidám műsorral készülnek erre az ünnepnapra.
- Nemzeti ünnepek: Életkoruknak megfelelő szinten történik a megemlékezés. Cselekvéssel összekötve, megfelelő hangulat megteremtésével. (Jelképeink: csákó, kokárda, zászló). Hagyományosan ellátogatunk a település főterén kiállított kopjafához és haranghoz, ahol az óvodások elhelyezik az ünnepre alkotott, saját készítésű emlékeiket.
- Továbbá minden évben meghívunk egy, településen élő idős hagyományörzőt, aki bemutatja népviseleti ruháját, mesél, fotókat mutat nekünk és beszélgetünk a helyi népszokásokról.

IX. GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Intézményünkben ingyenes szolgáltatásokat nyújtunk, ingyenesek az alapszolgáltatások, az óvodai foglalkozások, logopédiai-, és egyéb fejlesztő foglalkozások, a rendszeres egészségügyi felügyelet.

Óvodánk kiemelt feladatának tekinti a gyermekvédelmet. A közoktatásról szóló törvény értelmező rendelkezései között, a 121.§ (1.) bekezdés 14. pontja szerint:

- “Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultságát a jegyző megállapította.”
- E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a gyerek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozatot-óvodás gyermek esetén 3 éves korában.
- Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyerek, akit tartós nevelésbe vettek.

Alapelveink:

- A gyermekek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása. Az óvodai nevelés során a hátrányos megkülönböztetést ellenezzük;
- Tiszteletben tartjuk a gyermek gondolati-, lelkiismereti -, és vallásszabadsághoz való jogát;
- Humánus, megértő, egyéni bánásmód;
- A család, gyermeke iránti felelőségének erősítése.

Cél:

Működjön rendszeresen a gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő szolgálat és jelzőrendszer.

A gyermekvédelmi feladat legfontosabb ismérvének a prevenciót jelöljük meg, amiben a

szűrések és felismerések tekintetében az óvodapedagógusé az elsődleges felelősség.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődését hátráltató, veszélyeztető helyzet elhárításához.

Ennek módjai:

1. *Prevenció*

- óvodapedagógusaink a gyermek felvételét követően a szülő-védőnő-házi orvoson keresztül megismerkedik a családdal, gyermekkel,
- környezettanulmányt és a gyermekekről anamnézist készítenek, figyelemmel kísérik testi-érzelmi-értelmi stb. fejlődését,
- feladatuk ráirányítani a szülők figyelmét a családi háttér fontosságára,
- amennyiben szükséges - rá kell ébreszteni a szülőket arra, hogy a családi nevelésnek milyen fontos szerepe van a gyermek mentális fejlődésében (pl. mértéktelen TV nézés, vagy a túlzott elvárások alkalmazása függőségek kialakulásához vezethet; míg a döntésektől megfosztott gyermek nem tanulja meg kulturáltan levezetni feszültségeit és mind emellett elveszti kreativitását is).

2. *Rászorultság*

-egészségügyi rászorultság esetén: az óvoda gyermekvédelmi megbízottja megfelelő szaleMBERHEZ irányítja a gyermeket.

3. *Veszélyeztetettség*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 2009. évi LXXIX. Törvény 5. § alapján veszélyeztetettség fogalma alá tartozik minden olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Amennyiben az óvodapedagógus olyan szülői/eltartói magatartás, körülmény következtében kialakult állapotot tapasztal, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza – pl. a törvényes képviselő szociális szenvedélybetegsége, a gyermek alkotmányos jogaival való visszaélése: verés, láthatási korlátozás, létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet, - úgy haladéktalanul jelzést tesz a gyermekvédelmi felelősnek, aki

javasolja az intézményvezetőnek, hogy vegye fel a kapcsolatot a jegyzővel.

Feltárják és megállapítják a veszélyeztetettség okát és megoldási módját, szükség esetén megteszik a védő-óvó intézkedést. A gyermekvédelmi felelős a gyermekekről feljegyzést készít, sorsát nyomon követi, s állandóan kapcsolatot tart az illetékesekkel (Jegyzővel).

4. Szociálisan hátrányos (enyhítést segítő tevékenység) helyzetű gyermekek felzárkóztatása

Cél:

Preventíven hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, a hátrányos helyzet kompenzálása.

Feladatok:

- A gyermek és körülményeinek megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése
- Megállapítani, hogy képességei kibontakozásához elsősorban mi akadályozza
- Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét
- Meghatározni a fejlődési utat.

Tevékenységek:

- Családlátogatás (szükség esetén), szülői konzultáció
- A szülők anyagi terheinek csökkentése érdekében tájékoztatás a lehetőségeiről
- A szülői közösség segítségnyújtása a rászorulóknak, amely lehet tárgyi, szociális vagy anyagi jellegű.

Területei:

Mozgás:

- mentálhigiénés – egészségre nevelés
- nagymozgások, finommotorika fejlesztése

Szocializáció és viselkedés:

- viselkedési formák megtanítása, felnőtt minta
- kapcsolatteremtő készség fejlesztése
- drámapedagógia alkalmazása
- viselkedés és szociális interakciók
- együttműködés a családdal

Beszéd és kommunikáció:

- kommunikációs zavarok oldása /felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek között/
- kommunikációs igény erősítése /szülők bevonásával/
- logopédus igénybevétele

Érzelmi élet:

- biztonságérzet és elfogadás
- önértékelés, önismeret fejlesztése
- pszichológus, terapeuta igénybevétele

Értelmi képességek:

- egyéni differenciált foglalkozás
- kognitív képességek fejlesztése
- részképesség fejlesztése

Amennyiben szükséges, külső szakember felkérése, megfelelő szakszolgálathoz küldés.

Család-óvoda együttműködése:

Cél:

- a munka, otthon, család, egészség, rend a Nemzeti Együttműködés Rendszerének megszilárdítása
- a hatékony nevelőmunka érdekében a szülői házzal partneri kapcsolat kiépítése
- a szülő minél szélesebb körű bevonása az óvodai életbe
- az otthon és az óvoda értékrendjének egymáshoz való közelítése
- kiegészítés és hátrányok csökkentése
- a gyermek kiskorúságánál fogva őt megillető családi, állami, társadalmi védelem és gondoskodás biztosítása.

Tartalom:

- szülői értekezlet
- egyéni beszélgetés (egyeztetés alapján)
- családlátogatás (igény szerint)

- befogadás (egyeztetés alapján)
- fogadóórák (egyeztetés alapján)
- ünnepek, programok (munkaterv alapján)
- kirándulások (óvodapedagógusi éves terv alapján)
- szervezett részvétel a csoport életében (egyeztetés alapján)
- tájékoztatók (szükség szerint)
- faliújság
- napi információ
- szülői munkaközösség működése
- nevelési értekezleteinken való részvétel (éves munkaterv szerint)
- intézményi dokumentumok (igény szerint)

Óvodapedagógus feladatai:

- kapcsolattartási formák tervezése, ütemezés szerinti megvalósítása, dokumentálás
- a család, szülő megismertetése az óvodai nevelés alapelveivel, dokumentumaival (PP, Házirend, SzMSz)
- partnerközpontú működés értékelési folyamatain keresztül a szülői elégedettség feltárása
- a családhoz illesztett intervenciók gyakorlat alkalmazása
- példamutatás a meleg-engedékeny óvónői attitűddel
- a családban már meglévő pozitív értékek megőrzése, gyarapítása, alkalmazása a nevelőmunka során
- a szülői szerepvállalás fontosságának tudatosítása
- informálás és együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekkel kapcsolatosan
- a családok bevonása az egészséges életmód, környezettudatos magatartásformáló programjainkba.

X. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS KIVÉTELES KÉPESSÉGŰ GYERMEKEK

1. A sajátos nevelési igény definíciója a köznevelési törvény (2011. évi CXCV. törvény) szerint:

1. § (25)

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az óvoda Alapító Okiratában foglalt integrációs feladatok:

Alapító Okirat szerint ellátandó alaptevékenység:

Integrált nevelés szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- Mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek.

Általános céljaink, alapelveink:

Sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A nevelés hatására a sérülés arányában ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, önállóságra törekvésnek, együttműködésnek.

Figyelünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a szá-mukra megfelelő területeken valósuljon meg. A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építünk. Az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más - más terület kap nagyobb hangsúlyt. A fejlesztés elemeit, felépítését a

gyermek fejlődési szintje, fejlődési üteme alapján határozzuk meg.

Mivel a fejlődés során a különböző funkciók fejlődését sok tényező befolyásolja, módosítja, keressük annak a lehetőségeit, hogy a fejlesztő foglalkozások mellett, a közösségben szervezett tevékenységekben és az óvodai csoportokban folyó szabad játékban, a különböző tevékenységi formákban a gyermekeknek minél több lehetőségük legyen a személyiségfejlődésre.

Az óvodában folyó fejlesztő munka célja:

A speciális nevelési szükségletű, 3-7 éves korú gyermekek ellátásának biztosítása, fejlesztés és gondozás az óvodai nevelés keretei között, a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése érdekében. Az egyéni fejlődési különbségek és életkori sajátosságok miatt a fejlesztés egyéni és kiscsoportos (maximum 5 fő) formában történik, a gyermekek fejlődési ritmusához alkalmazkodó lépésekben, játékos formában. A gyógypedagógiai nevelési - fejlesztési folyamat irányítója és szervezője a gyógypedagógus, aki más szakemberekkel és a szülővel is szorosan együttműködik.

Nevelési feladataink a gyermekek személyiségfejlesztésében:

Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás), és a kompenzáció (a kiesett funkciók mással való segítése) nevelési feladatainkat sérülés specifikusan, egyénre szabottan határozzuk meg minden gyermeki tevékenységben.

A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása. A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedés problémák kezelése.

Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.

A sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Feladata a rábízott gyerekek nevelése és fejlesztése, minden területre kiterjedően.

- Felelős a rábízott gyermekek szellemi és testi fejlődéséért, nevelőtevékenysége keretében gondoskodik a gyermekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről. Az ismereteket sokoldalúan és tárgyilagosan közvetítse.
- Alapvető feladata a rábízott gyermek egyéni differenciált nevelése, a gyermekközösségek fejlesztése. Vegye figyelembe a gyermek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét. Feladata a tehetséggondozás, felzárkóztatás, a preventív nevelőmunka.
- A gyermek életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés magatartási szabályait, törekszik azok betartására.
- Az érvényben lévő alapidokumentum előírásai, és ajánlásai szerint megfelelően felkészül a tervszerű nevelőmunkára. Alkalmazza a gyermekek tevékenységéhez szükséges szemléltető eszközöket, segédanyagokat. Ellátja a szakmai munkával kapcsolatos ügyviteli teendőket.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, pedagógiai és egészségügyi felvilágosító tevékenységével hozzájárul az óvodai és a családi nevelés egységének kialakításához. A gyermekek és a szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja. Részt vesz az óvoda szülői értekezletein, megszervezi és vezeti azt, a szükségleteknek megfelelően fogadóórát és nyílt napot tart. A szülőket folyamatosan érdeemben tájékoztatja az óvodában folyó nevelőmunkáról, a kisgyermek fejlődéséről, a gyermekek egészségügyi állapotáról, magatartásáról, viselkedéséről, értelmi képességeinek fejlődéséről.
- Közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében kapcsolatot tart az iskolai nevelőkkel.
- Támogatja az orvos, a védőnő, a gyermekjóléti szolgálat munkáját.
- Naprakészen vezeti a munkájához kapcsolódó adminisztrációs feladatokat.

- Feladatait a közoktatási törvényben meghatározottak szerint, az országos és helyi nevelési program alapján végzi.

A gyógypedagógus feladatai:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztésében, differenciált foglalkoztatásában vesz részt.
- Gyógypedagógiai vizsgáló eljárásokkal feltárja a fejlődésben elmaradt készségek, és képességek rendszerét.
- A vizsgálati eredményeket gyógypedagógiai szempontból elemzi. Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését.
- Egyéni fejlesztési tervet készít, melyben megjelöli a fejlesztőterápiás feladatokat, kiválasztja a legmegfelelőbb eljárásokat, megtervezi ezek időtartamát, szakaszait.
- Vezeti a fejlesztőterápiás foglalkozásokat, az eredményeket dokumentálja. Folyamatosan nyomon követi a gyermekek fejlődését.
- Konzultál más szakemberekkel, tanácsot ad a szülőknek, pedagógusoknak.
- Munkájával hozzájárul a problémás gyermekek eredményesebb neveléséhez.
- Szükség esetén azzal is foglalkozik, hogy a fogyatékos, sérült, akadályozott fejlődésű gyermek fejlesztését, élet- helyzetét a legkedvezőbbben befolyásolja a családban, és az óvodában.

Szakemberek együttműködése:

Gyermekeink sikeres fejlődése érdekében széleskörű együttműködésre van szükség. Óvodánkban dolgozó minden szakembernek ismernie kell a gyermekeket, és együtt kell tevékenykednünk a fejlődés elősegítése érdekében.

Kapcsolatot kell tartanunk az iskolával. Az iskolába lépés feltételeinek ismeretén túl, nyomom kell követnünk gyermekeink fejlődését, és iskolai előmenetelét. Kapcsolatban állunk a Nevelési Tanácsadóval, és annak szakembereivel.

Együtt dolgozunk a faluban működő Családsegítő szolgálat szakembereivel is. Jelezzük egymás felé a problémákat, és közösen keressük a megoldásokat. Községünk védőnőjével is együtt dolgozunk, hiszen a családokat csak ily módon áll módunkban megismerni és segíteni.

Szükség esetén a házi orvos segítségét kérjük, és jelezzük felé a problémával küzdő gyermekeket.

Habilitáció és rehabilitáció: Megelőzés és a fejlődési rendellenességek kezelése, fejlesztése. Óvodánk kiemelt feladatai közé tartozik. A fejlesztéssel a későbbi kudarcélményeket kívánjuk megelőzni. Ugyanakkor az elmaradt készségeket és képességeket is fejlesztjük.

Szülővel való kapcsolattartás: (az óvodapedagógus és a gyógypedagógus feladatai között is említve van). Minden szülővel személyes kapcsolat kialakítására törekszünk. Rendszeresen - napi, vagy heti szinten - tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről. Egyéni beszélgetésekre törekszünk, mely során a gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek, a családi szokások, értékrendek megismerésére is lehetőség nyílik. Igyekszünk a szülők igényeit kielégíteni.

2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló a köznevelési törvény szerint:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

1. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, fejlesztése

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően. Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- az egyes területek közötti kapcsolat nem alakul ki, vagy labilis marad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutató rész-képességbeli hiányosságok pótlása.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- A szűrések elvégzése után, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- A fejlesztés fő indikációja az életkor és a tünet súlyossága.
- Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató rész-képességek megerősítése.
- A hatékony beépüléshez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, illetve megerősítése.
- Motiváció felkeltése, növelése.
- A jó magatartás erősítése.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A gyermek alkalmazkodásának, kortárs csoportba való

beilleszkedésének segítése.

- Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

Logopédiai ellátás:

A különböző beszédproblémával, tanulási zavarra veszélyeztetettséggel küzdő, hallássérült, stb. gyermekek részére biztosítjuk a logopédiai ellátást.

Feladataink:

- Felderítés
- Szűrés
- Vizsgálat
- Diagnosztizálás
- Rehabilitálás
- Utógondozás

Szervezeti forma, időkeret:

- Helyben
- A törvény által meghatározott időkeretben
- Logopédus alkalmazásával

A logopédus feladata:

- Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- Fonémahallás fejlesztése,
- Helyes artikuláció kialakítása,
- Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,

- Beszéd és gondolkodás
összhangjának kiépítése.

2. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, fejlesztése

Célunk:

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségbe való beilleszkedés segítése. A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.

A pedagógiai munka kiemelt területei:

- Egyéni képességfejlesztés, mely mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéhez igazodik.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek, részképesség problémával küzdő gyermekek részére egyénre szabott fejlesztő programot dolgozunk ki.

A célokból adódó feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítése.
- HHH gyerekek beóvodáztatásának segítése.
- Jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.
- A gyerekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése.
- Bátorító nevelés megjelenése az emberi kapcsolatokban.
- Kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat kialakítása.

3. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

20/2012. EMMI

173. § (1)2 2 Megállapította: 45/2014. (X. 27.) EMMI rendelet 44. §. Hatályos: 2014. XI. 4-től.

Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek számára az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint **óvodai fejlesztő programot** szervez. Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül.

/Óvodai Fejlesztő Program 2023-2024/

4. Kivételes képességű gyermekek, tehetségek

- intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
- művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
- pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés - a tehetségígéretes gyermekek felismerése

- a tehetségnevelés /tehetségfejlesztés/ tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik
- a pedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet:
- a kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség.
- a valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítményei nem mindig jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás-dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált

„gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetségígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

Intézményi szinten csatlakoztunk az OTP Bozsik tehetségfejlesztő programhoz, ami a 6-7-8 éves korosztályt célozza meg.

XI. KAPCSOLATRENDSZER

Az óvoda, mint a közoktatási rendszerünk része az alábbi intézményekkel tart kapcsolatot:

Közvetlen partnerek /az óvoda működését közvetlenül befolyásolják/

- Család

színterei: anyás beszoktatás, szülői értekezlet, fogadóóra,
anamnézis felvétele, nyílt nap, családlátogatás, közös
kézműves foglalkozás, kirándulás, ünnepek.

Szülőkkel való kapcsolattartásunk elvei:

- az óvoda, mint a családi nevelés kiegészítője, tiszteletben tartja, elfogadja és segíti a családi nevelést
- a jó partnerkapcsolat elengedhetetlen feltétele a család nevelési szokásainak ismerete, azok beépítése a mindennapi szokás-, és szabályrendszerbe
- érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás, családhoz illesztett megoldásait
- a nevelő ne csak a gyermek, de a szülő számára is modellként jelenjen meg, melyet a humánus tartalmi jegyei mellett szaktudásával is prezentáljon
- személyes, tapintatos módon személyes példával formálja a családi nevelés nem kívánatos hatásait, eredményeit is
- a reális tájékoztatás, a segítő kéz nyújtása mindennél fontosabb.

A szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás formái:

- rövid, napi tájékozódás/tájékoztatás a gyermek érkezésekor, távozásakor óvodánk nyitott, a szülő egyeztetés után
- betekintést nyerhet a csoportban folyó munkába
- számítunk és várjuk a szülőket a csoporttal kapcsolatos teendők, programokban való részvételére / ünnepeink, kirándulásaink/

- az óvoda és szülők között a közvetítő szerepet a Szülői Munkaközösség látja el
- az óvoda mindenkor biztosítja a szülőket megillető véleményezési, egyetértési jog gyakorlását.

Az óvoda az óvoda-iskola átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban éri el: a gyermekek befogadása; nevelés, személyiség-, képességfejlesztés, az iskolai befogadás támogatása.

Befogadás családból:

Elvek:

az óvoda szem előtt tarja, hogy az óvoda elfogadása függ:

- a családtól (mennyire készítették fel a gyereket, milyen az anya-gyerek kapcsolat),
- az óvónők személyiségétől,
- a gyerek személyiségétől,
- a gyerek előzetes elválasztási élményeitől,
- a gyerek önállósági fokától.

Az óvoda figyelmekkel van arra, hogy az elválás nehézségeit nem tudja teljesen kiküszöbölni.

Feladatok:

- az óvodáskor életkori sajátosságainak mélyreható ismerete
- a befogadási időszak folyamatos és fokozatos szervezése
- minden egyes gyermek szülőjével kapcsolatfelvétel, igény esetén a gyermek otthonában történő meglátogatása a gyermek múltjának, élettörténetének, fejlődési és nevelési körülményeinek folyamatos megismerése beiratkozáskor a csoportszoba és az udvar megismertetése
- apás-anyás beszoktatás
lehetőségének biztosítása

- kedvenc játék, holmi behozásának lehetősége
- A szülőtől való elválás, az új környezethez való alkalmazkodás segítése az érzelmi bázis megteremtésével.

Az iskolai élet megkezdésének támogatása:

Iskolára alkalmassá tétel: óvodapedagógus

Segítő: szülő

Iskolára készsé tétel: szülő

Segítő: tanító

Iskolássá tétel: tanító

Segítő: szülő

Az óvodának nem feladata felkészíteni a gyereket az iskolára. Az iskolába óvodás gyerek érkezik, az iskola feladata az iskolássá tétele. Az óvoda az iskolába lépés lélektanának ismeretében tervezi meg feladatait. A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével kerül megtervezésre a gyermek fejlesztési programja.

Feladatok az átmenet megkönnyítése érdekében:

Az óvoda a nevelés folyamatában megcélazza a tanulás alapkészségeinek megalapozását az alábbi képességterületeken: szociális képességek, értelmi képességek, verbális képességek, testi képességek.

- A feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét
- A 3-7 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt.
- A fejlesztés során prioritást élvez a gyermek elemi szükségleteinek kielégítése, a játék feltételeinek biztosítása, és a mozgás elsődlegessége
- szakmai együttműködés kezdeményezése a tanítókkal a nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében

- iskolalátogatás a gyermekcsoporttal
- Önkormányzat
színtere: a fenntartással kapcsolatos aktuális ügyek folyamatos intézése
- Iskola
színtere: tapasztalatcsere, kölcsönös látogatás, közös szülői értekezlet
- Roma Kisebbségi Önkormányzat
szociális háttérük, problémáik megismerése, és a folyamatos segítségnyújtás érdekében fontos a kapcsolattartás, az információcsere.

Közvetett partnerek /az együttműködésükkel közvetett módon segítők/:

- Oktatási Minisztérium
- MÁK
színtere: bérgazdálkodással kapcsolatos teendők végzése
- EGYMI
színtere: együttműködési megállapodás alapján
- Pedagógiai Szakszolgálat intézményei
színtere: iskolára való alkalmasság vizsgálata, problémás gyermekekkel való fejlesztő foglalkozás
- Gyermekjóléti és Családsegítő Intézet
színtere: hátrányos helyzet javítása
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda külhoni Magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik és - lehetőség szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

XII. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

E tevékenység fő feladata a nevelési programunk funkcionális működésének vizsgálata: a Helyi nevelési program és a megvalósulás összehasonlítása, a feltételrendszer átgondolása. Célja a visszacsatolás: a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása. Mindezt a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében kell elvégeznünk.

Az ellenőrzés lehetőséget ad az elismerésre és a jutalmazás módszerének alkalmazására. Az ellenőrzés folyamata információk gyűjtésével kezdődik, az információk elemzésével folytatódik, majd a következtetések levonásával végződik. Az ellenőrzés fontos része önelemzés, önértékelés.

Alapvető ellenőrzési terület az óvoda Helyi nevelési programjának megvalósulása, beválása. Az intézményi szintű ellenőrzésért az intézményvezető a felelős. Az intézményvezető mellett az intézményvezető helyettes, valamint az óvoda nevelőtestülete vesznek részt. Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda dokumentumai képezik.

A csoportokban folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját a csoportnaplók, az óvónők által fejlesztő tervek, a gyermekek fejlődéséről készült jegyzetek alkotják.

Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvónókkal folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük.

A gyermekek viselkedése tükrözi az óvodapedagógus munkájának. Az óvodapedagógus gyermek kapcsolatán múlik az óvodában eltöltött idő hasznossága. Minden gyermek megkülönböztetett figyelmet vár el óvodapedagógusától. Az odaadó, bizalmat sugárzó óvodapedagógushoz ragaszkodnak a gyerekek, jól érzik magukat, vidámak, mozgékonyak. Másik jelzőrendszer a szülő. Ha szívesen támogatja gyermeke óvodapedagógusát munkájában, ha a szülők nyitottak és közvetlenek - jól működő a nevelői partnerkapcsolat. Szívesen kapcsolódnak be az óvoda tervező - szervező munkájába.

Szakmai dokumentumok egymásra épülése:

AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

VARSÁNYI JÁTÉKKUCKÓ ÓVODA
HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

AZ ÓVODA ÉVES
MŰKÖDÉSI TERVE

A GYERMEK-
CSOPORTOK
NEVELÉSI,
(TEVÉKENYSÉGI) PROGRAMJA

FEJLŐDÉSI NAPLÓ A GYERMEKEK EGYÉNI
FEJLETTSÉGÉT FELTÁRÓ, ÉS FEJLESZTÉSI
FELADATAIT (PREVENCIÓ, KORREKCIÓ)
TARTALMAZÓ DOKUMENTUM

XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program módosítását készítette:

Dátum: 2023. október 01.

igazgató

A Pedagógiai Program módosítását elfogadta az intézmény nevelőtestülete:

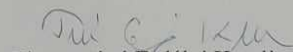
Dátum: 2023. szeptember 30.

Pásztor Zoltánné

nevelőtestület nevében aláírta

Véleményt nyilvánított:

Dátum: 2023. szeptember 30.

Tisztartóné Erdélyi Katalin

Szülői Szervezet elnöke

XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

Az óvodai nevelési programunk érvényességi ideje: 2023. október 01. – kihirdetés napjától, visszavonásig.

A program nyilvánosságra hozatala: 2023. október 01.

Az intézmény irodájában, egy nyitott polcon, egy példány megtalálható, mely az óvoda nyitvatartási ideje alatt megtekinthető.

A Pedagógiai Programot az intézmény épületéből kivinni tilos.